

V I E N Y B Ė

Eina nuo 1886 metų

74 M. 8 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. VASARIO (FEBRUARY) 19 D.

TEL. APPLGATE 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

New Yorko lietuviai ir šiemet minėjo dvilypę sukaktį: "Lietuvos nepriklausomybės 707 metų ir nepriklausomybės atstatymo 42 metų..."

Panašūs minėjimai yra rengiami ir kitur.

Bet ar tai tikslu? Ar toks karaliaus Mindaugo vainikavimosi priešpastatymas Lietuvos respublikos gimtadieniui yra teisingas?

Istoriniu požiūriu, tai nei tikslu, nei teisinga.

Argi Lietuvos valstybė atsirado nuo karaliaus Mindaugo laikų? Pagaliau ir karaliai, dargi su Romos palaiminimu, anais laikais neatsirasdavo iš po nakties.

Tik po ilgų šimtmečių valstybinės organizacijos buvimo, kunigaikščio Mindaugo galvoje galėjo gimti jungtinės Lietuvos karalystės idėja.

★

Kita vertus, Lietuvos valstybės nepriklausomybės sąvoka mūsų protėvių galvose negalėjo atsirasti ir su krikščionybės atėjimu.

Greičiau būta priešingai: krikščionybei veržiantis į Lietuvą, mūsų protėviai pirmą kartą pajuto pavojų savo valstybės nepriklausomybei.

Laikas nusikratyti ta mintimi, kad mūsų tautos istorija prasidėjo su Herodoto ir Tacito užuominomis apie Pisko balas ir Aistmares.

Atpraskime galvoti, kad amžių mutinyje tik mūsų kaimynai mokėjo koptinėti laisvės medų.

★

Spaudoje ir net gyvu žodžiu nuolat pešiojami naujieji ateiviai už apsilėidimą tautinėse pareigose. Dėl to prelatas Krupavičius andai juos net "drigantais" pakrikštijo...

Bet tai vis ne iš pikto valios. Pagaliau iš jų, tų nepriklausomos Lietuvos augintinių, reikia dvigubai reikalauti. Dvigubai, negu iš senosios kartos ateivių.

Bet, kita vertus, kas būtų, jeigu jų, tų mūsų pešiojamų ateivių, dabar nebūtų?

Net klaiku pagalvojus, kiek per šį dešimtmetį išmirė naujosios kartos ateivių.

Taip ir matai, anot Adomo Mickevičiaus, kaip minia "slinko kapinyno linkui..."

★

Baramasi, kad naujieji ateiviai su savo vaikais, kartais, jau nebesusišneka lietuviškai.

Bet tai tik viena to blogo pinigų pusė.

Senoji, iš Lietuvos atvykusi, karta čia susiporavo ir užaugino savo sūnus bei dukteris. Tie dešimtys tūkstančių Amerikoje gimusių lietuvių, savo ruožtu, vėl sukūrė naujus židinius.

Bet kur jie, tie Amerikoje gimę lietuviai? Kiek iš jų, kurių yra keliais kartais daugiau, negu senųjų ir naujų ateivių drauge paėmus, dabar dalyvauja bendroje Amerikos lietuvių veikloje?

Deja. Kas būtų, jeigu naujųjų ateivių nebūtų?

Žodžiu, nėra to blogo, kas neišeitų į gerą.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Mirė gen. M. Pečiulionis

ANKSTYVESNĖS ŽINIOS, PASIRODO, BUVO NETEISINGOS

Šių metų sausio 26 d. Lietuvoje mirė gen. Motiejus Pečiulionis. Vėlionis buvo 72 m. amžiaus. Palaidotas Aukštojo Panemunėje, dalyvaujant miniai žmonių. Tremyje liko žmona, sūnus ir duktė.

Apie gen. M. Pečiulionio mirtį pakartotinai buvo skelbiama tuojuo po karo. Buvo sakyta, kad jis vadovavo partizanams ir, kovose su bolševikais, žuvo.

Visos tos žinios apie gen. Pečiulionį, kaip dabar paaiškėjo, buvo klaidingos. Iš tikrųjų, buvo taip. Bolševikams antrą kartą atėjus į Lietuvą, gen. Pečiukonis pasitraukė į savo gimtąją Dzūkiją ir ten, apsimitęs kerdžium, slapstėsi. Bet 1945 m. bolševikams pavyko jį išaiškinti. Buvo suimtas, teisiamas ir išvežtas į Vorkutą, kur išbuvo iki 1956 metų. Gražintas į Lietuvą, vėlionis neturėjo kur gyventi. Vėliau, protekcijos dėka, buvo apgyvendintas Ilguvos invalidų namuose.

M. Pečiulionis buvo Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, artilerijos karininkas ir paskiausias metais - Ginklavimo Valdybos viršininkas. Išėjęs į atsargą, tarnavo buvu-

sioje amerikiečių bendrovėje ir 1938 m. tos bendrovės reikalais lankėsi Amerikoje.

Gen. M. Pečiulionis dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kovose. Buvo drasus ir kilnus karys. Naudojosi visų jį pažinojusių pagarba. Asmuo, kuris pranešė apie gen. Pečiulionio mirtį, rašė, kad jo laidotuviuose dalyvavo net žinomi komunistai.

Konsuliarinės teisės A. Grišoniui

Prieš kurį laiką Urugvajaus vyriausybė nustatė, kad svetimų diplomatinė misijų nariai, kurie atlieka konsuliarinius veiksmus, privalo turėti exequatur kaip konsulai. Lietuvos Pasiuntinybėje Montevideo tuo nuostatu buvo paliestas attache A. Grišonas. Todėl Lietuvos ministeriui dr. K. Graužiniui pasiūlus, Lietuvos Diplomatinijos šefas išdavė attache Grišoniui konsuliarinį patentą, kurį min. Graužinis su atitinkama nota pristatė Urugvajaus užsienių reikalų ministerijai. Pripažindama išduotą patentą Urugvajaus vyriausybė suteikė p. Grišoniui exequatur ir apie tai paskelbė savo oficialiame leidinyje Diario Oficial

VIRŠUJE: Pereitą sekmadienį Webster Hall New Yorke įvykusiame Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 42 metų sukakties minėjime, Operetės chorui giedant himnus.

Pasaulyje

● Premjeras Nehru pakvietė premjerą Chou En-lai tartis dėl Indijos - Kinijos sienų suregulavimo.

● Prancūzų kariuomenė Alžerijoje neleidžia suimti du sukilimo vadus: Jean - Jacques Susini, studentų sąjungos pirmininką, ir dr. Jean-Pierre Perez, sukilėlių karinių dalinių organizatorių.

● Etnos ugnikalnis Sicilijos saloje vėl pradėjo veikti - sudyti dūmais, pelėnais ir liepsnomis.

● Kancleris Adenaueris išpėjo, kad Vakarai, atiduodami komunistams Berlyno miestą, gali netekti pačios Vakarų Vokietijos.

● Sovietų Sąjunga iki šiol yra davusi ilgo termino kreditus šioms valstybėms: Indijai, Indonezijai, Irakui, Jungtinei Arabų Respublikai, Afganistanui, Jemeniui, Burmai, Nepalui, Ceilonui, Etiopijai ir Gvinėjai.

● Amerikos Ilgoninėje (Walter Reed Army Medical Center) mirė dr. Chough Pyung Ok, Pietų Korėjos Demokratų partijos kandidatas į prezidentus, prezidento dr. Syngman Rhee oponentas.

VASARIO 16 proga Massachusetts gubernatorius Foster Furcolo ir šiemet paskelbė deklariją. Ją pasirašant dalyvavo ALTO skyriaus atstovai, B k. (d.): vicepirm. J. Sonda, sekretorius A. Juknevičius, gubern. tarybos narys Ernest Stasiūnas, narys J. Vaičaitis, pirm. J. Arlauskas, narys J. Grigalius, gubern. spaudos viršininko padėjėjas William V. Gorski.

Kaip kokia epidemija - lietuviška teroro banga, nuo Vienybės langų išdauzymo Brooklyne, per lietuviškąją Chicagą - Leonų namų sienų išteplojimu ir langų išdauzymu - pasiekė jau ir Pacifiko krantus - saulėtoje Kalifornijoje sparčiai beaugančią Los Angeles lietuvių koloniją. Vasario 7 d. Los Angeles ateitininkai šventė savo 50 metų jubiliejų, kuria proga buvo prisirinkę Ateitininkų Federacijos vadą S. Sužiedėlį iš Brooklyn, N. Y. Minėjimas vyko Šv. Kazimiero parapijos salėje, kurioje skystokai buvo prisirinkę publikos klausyti vado kalbos, bet labai gausiai prigužėjo pergyventi meninę programos dalį, kurioje be kitų pasirodė visa eilė mūsų rašytojų, kai kurie čia pirmą kartą išvisio.

Lyg kokių nelemtu supuolimu, tos šventės paryčium ant parapijos naujos mokyklos ir salės, kurioje kalbėjo S. Sužiedėlis sienų bei durų pasirodė lietuviško teroro ar vandalizmo pėdsakų: sienos ir durys buvo išteplos kreivokais Gedimino stulpais, prie kurlų pridėtas dar ir prierasas "išdavikas". Tai neabejotinai buvo nukreipta prieš tos parapijos kleboną, kuriam primetama "kaltė" už parapijos suteritorinimą ir to pasėkoje tariamą lietuvių teisių susiaurinimą. Senajai padėčiai parapijoje atstatyti išsteigusio komiteto (sudaryto iš katalikiškųjų organizacijų bei veikėjų) pirmininkas užklaustas nuomonės dėl išteplojimų, pareiškė, kad komitetas čia nieku dėtas ir kad tai, be abejo, apgailėtinas ir labai nerimtas darbas, priskirtinas net ne suaugusiems, o tik "vaikėžams".

Ryšium su šituo, tikrai apgailėtinu ir labai nekultūringu pasireiškimu lietuviškoje parapijoje, publikoje rimta ne "vaikėžų", bet kelių labai rimtų katalikiškojo sparno veikėjų pavardės... Bet šita prielaida, bent pačioje pradžioje, priimama tikrai nerimtai, bent tik pašiepiant tuos katalikų veikėjus, jų nesekmingoje kovoje su bažnytine valdžia.

Lietuviškosios Los Angeles parapijos gyvenimo įvykių eigai pasukus tokia nelaukta kryptimi - sekančiame Vienybės nr. atidengsime būdingų

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

VL. BAKŪNAS

LIETUVIŠKOJI TERORO BANGA JAU PASIEKĖ IR PACIFIKO KRANTUS. ATEITININKAMS ŠVENČIANT PUSŠIMČIO JUBILIEJŲ - IŠTEPLIOTOS LIETUVIŲ PARAPIJŲS PASTATŲ SIENOS, NET SALĖS DURYS, UŽ KURIŲ KAPŠTĄ KALBĄ LAIKĖ ATEITININKŲ FEDERACIJOS VADAS S. SUŽIEDĖLIS

Jos istorijos bruožų, iki šiol mūsų spaudoje neskelbtų ir visuomenei nežinomų.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Los Angeles lietuviai vasario 16-tąją šiemet paminėjo vasario 14 dieną, lietuviškosios Šv. Kazimiero parapijos salėje, labai vykusiu rengimu, kurį organizavo Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyrius, Alg. Raulinaičio vadovaujamas. Pasinaudojant ta aplinkybe, kad Los Angeles ateitininkai jų šventėn (vasario 7 d.) buvo parsikvietę savo vadą S. Sužiedėlį iš Brooklyn, - jis buvo paprašytas čia pasilikti ilgiau ir pasakyti pagrindinę prakalbą vasario 16-tosios minėjime. Mat, čia jau "priprasta" prie svetimų kalbėtojų iš "centrų", kurie vis esą pasa-

ko šį tą naujo, o be to, sutraukia daugiau ir publikos. Tokiais kalbėtojais, vasario 16-tąją minint, paskutiniaisiais metais, iš eilės yra buvę: V. Sidzikauskas, L. Šimutis, dr. P. Grigaitis - ir dabar S. Sužiedėlis.

Po prakalbos buvo meninė dalis, kurią atliko Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muz. Br. Budriūno. Publikos - daug, pats minėjimas - labai pavykęs.

Ryšium su šiuo minėjimu, čia išryškėjo, kaip labai subankrutavusi čia taip vadinama "Nepriklausomybės Talka". Po pernykščio fiasco (rengiant "bankietų" ir boikotuojant ALTO minėjimą su vyr. kalbėtoju dr. P. Grigaičiu "talkininkai" šiemet jau nesiryžo daryti juokų su "bankietu" (mat pernai tokiam juokų parengima, dalyvaujant čikagiškiams

E. Bartkui ir Co. susirinko apgailėtina mažai žmonių), bet pradėjo sąvevanoti antruoju galu lazdos, kuria pliekė kailį Amerikos Lietuvių Tarybai, kad ji Vasario 16 minėjimo proga renka aukas Lietuvos laisvinimo darbams. Dabar, tik pažiūrėkite, ta pati "Talka" išsiuntinėjo laiškus prašydama aukų Vasario 16-tosios proga Lietuvos laisvinimo darbams...

ATLIKO SAVO PAREIGĄ

Daug ginčų, priekaištų ir neapykantos sukėlęs Lietuvos Namų klausimas, atrodo, bus išspręstas labai paprastu ir teigiamu keliu - jį perdant į platesniąją visuomenę, vietoj sprendžiant vienos organizacijos rėmuose. Lietuvos Bendruomenės iniciatyva iškeltas ir iki reikiamo lygio sutvarkytas Lietuvos Namų klausimas, šiomis dienomis perėjo į pastovaus ir ryžtingo komiteto rankas. Bendruomenėi piniginius pasižadėjimus davusiųjų susirinkimas, šiomis dienomis išrinko nuolatinį komitetą tokios sudėties: Jonas Uždavins - pirm., Antanas Skirius - vice pirm., Juozas Andrius (Lietuvos žemėlapio autorius) - sekr., inž. Vytautas Sakalauskas - išdininku ir Juozas Kojelis - propašandos reikalų tvarkytoju. Šie asmenys, atstovaujant daugelį organizacijų ir partijų, kolonijoje, ir už jos ribų, žinomi kaip ryžtingi, veiklūs ir patriotingi lietuviai - imsis visų reikiamų žygių galimai greitesniu keliu Lietuvos Namų klausimą išspręsti teigiamą prasme.

VIENYBĖS KONCERTO ĮSPŪDŽIAI

Pakylant iš Los Angeles lėktuvu (į Vienybės koncertą) "savo" miestą (Los Angeles) palikau pridengtą lengvu debesų klodu, bet net 73 (vasario 6 d.) šilimoje. Tik lietpaltį ant rankos beužmečiau. Pakeliui - už vos valandos - leidžiamės Las Vegas: pats vidunaktis, bet šilta, mėnesiena - jei sidabrinį dolerį mestum į "slotmachine" - matytum per visą aerodromą. Daug keleivių mūsų lėktuvą (pilnomis piniginėmis) čia ap-

(NUKELTA Į 9 PSL.)

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIŠ, Savininkas

3423 FULTON STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: Applegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografi, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

Senatorius Douglas guodžia.... o Kapočius zvejoja

JAV senatorius Paul Douglas (dem. III.) šiais metais siekiąs perrinkimo trečiam terminui, Vasario 13 minėjimo proga pereitą sekmadienį Marijos aukšt. mokykloje pareiškė, kad Amerikos politikos interesai reikalauja palaikyti nepriklausomybės siekimus ne tik Azijos ir Afrikos tautų, bet tuo labiau buvusių nepriklausomų valstybių, dabar sovietų pavergtų.

Senatoriaus Douglas kalba buvo svarbiausias dienotvarkės punktas Vasario 13 minėjime, bet iki jis buvo pasiektas, apie tūkstantį susirinkusių patriotų turėjo praleisti bent 3 nepaprastai nuobodžias valandas. Girdėti teigimų, kad šitas minėjimas buvęs pats blogiausias iš visų buvusių per dvidešimt metų. Mat, senatorius turėjo kitą mitingą Indianoje ir negalėjo atvykti laiku. Nors tas buvo iš anksto žinoma, rengėjai — Chicago ALTa vis tiek skelbė, kad minėjimas prasidės 1 val. 30 min. Iš tikro, visos ceremonijos — 21 vėlavos įnesimas, himnas konsulo žodis — buvo pradėtos su keturiasdešimt minučių pavėlavimu. Pagrindiniu kalbėtoju iš lietuvių pusės buvo kaž kodėl numatytas Rapolas Skipitis, tačiau jis paskutiniu momentu dėl tikros ar diplomatinės ligos atsisakė. Vietoje jo ekspromtu trumpą kalbą pasakė iš publikos išsuktas prelatas M. Krupavičius. Jo kalba susirinkusiems buvo maloni staigmena — kalbėjo tik penkias minutes ir palyginti ramiai. Pajodinęs savo mylimu arkluku: tėvai be vaikų esą lavonai, prelatas pastebėjo, kad N. Lietuvoje Vasario 13 buvo minimos kaip Velykos, dabar esą reikia tą dieną minėti kaip gavėnią, kurią kada nors vistiek paseks prisikėlimas. Prieš Nepriklausomybės atgavimą tauta gavėjusi 120 metų ir tą ilūdina laiką pralaidusi garbingai...

Dešimt kartų ilgesnę kalbą laikė (pilna to žodžio prasme) vienas iš ALTos steigėjų ir nuolatinių veikėjų dr. K. Drangėlis. Vienas idomiastų jo kalbos momentų: Lietuvai reikty surinkti milijoną dolerių ir laikyti iki nepriklausomybės atgavimo. Tai nesunku esą padaryti, nes skelbiama, kad Amerikoje esą milijonas lietuvių kilmės žmonių. Pirmininkė E. Mikužilūte garbei reikia pastebėti, kad ji bent du kartus signalizavo kalbėtojui prašydama jį būti trumpesniu. Panašūs prašymai buvo pareikti ir iš publikos tarpo.

Pirmininkė be to dar rado reikalo publikai pristatyti 7 buvusius Chicago ALTos pirmininkus ir eilę savo asmeninių draugų bei pažįstamų. Į sceną buvo išaukti ateitininkų atstovai, kurie per savo atskirą minėjimą ALTai surinko 1.189 dolerius bei liuanistinės mokyklos mokiniai centais surinkę apie 70 dol. aukų. Pradėti meninę dalį atrodo, buvo ilgai delsiama, bijant, kad po jos publika išsikirstys nesulaukusi senatoriaus Douglas žodžio. (Meninę dalį atliko solistai S. Baras, Kelly (Kaledinskaitė), palydimi A. Kučilūno bei Dainavos ansamblis). Pora žodžių pratarė neseniai iš Lietuvos atvykęs senelis Dudėnas.

Reikia pastebėti, kad žmonių šiais metais buvo susirinkę bent 200 mažiau negu pernai ir tie išėjo nepatenkinti blogu minėjimo pravedimu. Aukų surinkta kiek per 6,000 dol. (1,000 už įėjimą). Salėje aukas rinko būrietės ir ateitininkės.

Chicagoje kalbama, kad minėjimas buvęs prarastas "seno stiliumi," kada minėjimai trukę ne 5 val., kaip dabartinis, bet 6 ar 7 valandas. Bet anie minėjimai būdavo kitokio pobūdžio salėse,

NEVYKĘS VASARIO 16 MINĖJIMAS. KRUPAVIČIUS PATIEKIA MALONIĄ STAIGMENĄ - KALBĖJO TIK PENKIAS MINUTES. ANEKDOTAI APIE ALTOS VEIKĖJUS. SOVIETAU KRUOPŠČIAI RUOŠIA KULTŪRINIUS MAINUS SU STIPRIU POLITINIU PADAŽU.

kur ne tik galima buvo rūkyti, bet ir pasivaikščioti bei aplankyti barą dvasios sustiprinimui. Marijos aukšt. mokyklos salė tų patogumų neturi — joje žmonės gali patogiai pasėdėti porą valandų ir tiek, už tą visą programą turi būti sklandžiai ir apgalvotai praveista. Juo labiau, kad dabar beveik visa 100% publikos, išskyrus kelių veikėjų, sudaro nauji ateiviai, kuriems "senas stilis" nedaro gero įspūdžio.

Savaime aišku, kad tokioje atmosferoje greitai atsirado kritiškų pastabų ne tik Chicago ALTai ir jo dabartinei pirmininkei E. Mikužilūtei (soc.) atsakingiems už šį minėjimą, bet ir ALT vykdomajam komitetui. Girdi, nors dabar vykd. komitetui teoriškai turi talkininkauti ALTos valdyba, tačiau vykd. komitetas su ja nesiskaito ir tokie energingi veikėjai kaip tos valdybos nariai T. Blinstrubas (taut.) ir J. Talalas (soc.) praktiškai yra "padėti ant ledu." Tą pačią progą teko nugirsti nusistebėjimo dėl tautininkų atstovo vykd. komitete inž. E. Bartkaus veiklos ar teisingiau neveikimo. Juokiamasi, kad jam ALToje sekasi taip pat, kaip DIRVOJE. Mat, Bartkui tapus Tautinės Sąjungos pirmininku, jo informacijos ministeriu buvo paskirtas žinomas senas žurnalistas dr. K. Sruoga (K. Veržikas, Julius Sakelė). Tačiau ką tas neparasydavęs ir DIRVA, red. Gaidžiūnas ištaisydavęs ir išbraukydavęs. Netekes kantrybės dr. Sruoga syki savo korespondenciją nustuntęs su paties pir-

mininko rezoliucija: "Dėti!" Bet toji rezoliucija nepadarusi jokio įspūdžio dirviniams bosul. Dr. K. Sruoga po to atsisakęs nuo tos pareigos, kuri buvusi dosniai sujungta su 4 dol. į savaitę atlyginimu!

Sena istorija! Bet ką kito daryti li nuobodų susirinkimą suėjusiems tautiečiams, jei ne kartoti senas istorijas...

Kaip ten būtų, šių metų Vasario 13 minėjimas pademonstravo dideles ydas laisvinimo fronte. Gaila, nes kaip tik prieš savaitę, — gali sakyti, minėjimo išvakarėse, — sovietiniams tikslas pažvejoti į Chicago buvo atvykęs sovietų ambasados Washington 3-sis sekretorius Laurynas Kapočius. Jo vizito svarbiausias tikslas buvęs surasti būdus sudaryti visuomeninį komitetą ruošti sovietų menininkų gastroles Chicagoje, o taip pat pavilioti didesni skaičių populiarų žmonių ekskursijom į Lietuvą. Tą progą kalbama, kad kai kurie iš būvusių "ekskursantų" už savo "kultūrinę veiklą" Amerikoje buvo apdovanoti tam tikrom pramijom, minimi 40,000, 14,000 ir 10,000 rublių honorarai. Savaime aišku, kad su ekskursija ir menininkų pasirodymu yra susijęs ir tam tikros politinio pobūdžio, nors ir kiek užmaskuotos, sąlygos.

Reikia dar pastebėti, kad Chicagoje šalia to didžiojo minėjimo buvo ir dar bus mažesni organizacijų ar lokalinių pobūdžio minėjimai. Tik Roselando pa-

rapijos klebonas kun. Lukošius šiais metais atsisakęs tam reikalui duoti parapijos salę. Girdi, per daug priteršia...

Kalbant apie susirinkimus reikia paminėti ir BALFo apygardos susirinkimą, į kurį žmonės buvo viliojami, skelbiant, kad ten pranešimą padarys neseniai iš Lietuvos atvykęs Dudėnas. Bet prieš pranešimą susirinkusiems teko išklausti barnių tarp pirm. kun. L. Santaro ir vicepirmininko Bružo. Pirmininko kalbos "leitmotyvas" buvęs "Buržas privirė košės"... Nepaisant to, abu buvo perrinkti tom pačioms pareigoms. Tik po to žodį gavo senukas Dudėnas. "Lietuvoje kiauiri stogai — pasakojo jis — o Amerikoje daug automobilių." Jo pusantros minutės užtrukęs pranešimas buvo priimtas be diskusijų.

Bridgeporto Lietuvių Sporto Klubas

CHICAGO, Ill. — Bridgeporto lietuvių sporto klubas gražiai piečia savo veiklą, vis daugiau lietuviško jaunimo suburdamas į sportininkų eiles. Šalia jau pora metų veikiančios gana judrios futbolo komandos, kuri praėjusiais metais Chicago futbol pirmenybėse išsikovojo aukštesnę vietą, gyvai rūpinamasi ir kitomis sporto šakomis, o jų tarpe suorganizuotas krepšinio vienetas jau gerokai yra pažengęs pirmyn viešam pasirodymui.

Klubo valdyba: pirm. J. Pacevičius, vicepirm. P. Petkevičius, sekret. A. Kaminskas, išj. J. Stukys, ūkio vedėjas J. Zaksas, komandos kpt. R. Libus, treneris J. Trumpijonas ir kiti vadovybės nariai bei žaidėjai klube puoselėja gražų lietuvišką savitarpio sugyvenimą bei gerą savo pareigų supratimą, kas klubui ruošia sviesią ateitį. rep.

BRIDGEPORTO LIETUVIŲ FURBOLO KOMANDA, CHICAGO, ILL.

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA

4 1/4%

DIVIDENDO

UŽ APDRAUSTUS SHARE ACCOUNTS

SĖRŲ SĄSKAITOS INVESTMENTUS

Užleikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

Nauja V. Sauliaus Knygų Lentyna

Vienybė 1949 IX 9 d. nr. 36 apie atvykusį į JAV lituanistą — bibliografa A. Ružancovą buvo parašyta: "tas žmogus deda paskutines pastangas nors ant šluotos išnešti iš pasaulinio gaisro liet. kultūros vertybės..."

Per 10 m. teko tam žmogui virtuvėje vienuolyno ir ligoninės indus plauti, fabriko kieme rašus dėlioti, pagaliau didžiulėje maisto krautuvėje net 8 metus išbūti kroviko, pardavėjo ir... šloviko pareigose, už paskutinę "specialybę" kiek daugiau mokėdavo. Štai jau antrus metus gyvena iš pensijos, bet bibliografijos nemetė...

Surado ir talkininką, š. m. K. L. nr. 1 randame dar ir antrą redaktorių Bronių Kvikių, seniaus MDSų Vytį redagavusį. Bet svarbiausia, kad pavyko redakcijai surasti patikimą leidėją ir tai tokį pat privatų asmenį kaip ir jie patys. Tai

Vytautas Saulius — Nykus-Niliūno, Radausko poezijos rinkinių, S. Daukanto "Būdo" leidėjas, V. Mačernio "Vizijas" parengęs spaudai ir nemaža spaudoje pasireiškęs žmogus. Nuosavoje spaustuviėje Chicagoje jis ir atspausdino šį nr., kurį iš esmės bene kurios nors visuomeninės organizacijos pareiga leisti! Bet privačiai darbas visada greičiau ir pigiau atliekamas.

Taigi šiame nr., 24 psl. su viršeliu paskelbta 1959 m. bibliografija, iš viso 175 knygų ir per. leid. pavadinimai. Žadama per 6 nr. nr. pralaidi visą 1958-60 m. b-ja. Tuo būdu Liet. Bibliogr. Taryba tikisi "grąžinti skolą" b-jos mėgėjams. Prenumerata: JAV ir Kanadoje metams \$2.50, o visur kitur tikai \$1.50. Adresas: Mr. A. Ružancovas, 1132 N. Walnut St., Danville, Ill.

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886
Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

Lietuva ir mes patys

Ir šiomet, vasario 16 d., New York Times išėjo su palankiu Lietuvai vedamuoju. Kasmet šis įtakingiausias Amerikos dienraštis primena Lietuvos laisvinimo bylą. Teisingai vedamojo autorius sako, kad stipri tautinė tradicija, kuri pergyveno carus, pergyvens ir komisarus...

Ir šiame New York Times vedamajame straipsnyje primenama, kad New Yorko gubernatorius Rockefelleris ir New Yorko miesto meras Wagneris, "kartu su daugeliu kitų valstybių," paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Dieną.

Bet tai iš dalies yra mūsų nuopelnas. Buvo laikas, kada lietuviai su pavydu žiūrėjo į lenkus, sugebėjusius Vakarų kraštų nuomonę pakreipti savo tėvynės naudai. Lietuviai tik po pirmojo pasaulinio karo sugebėjo pasiekti didžiosios spaudos skiltis. Kodėl? Todėl, kad lietuviai, kaip ir lenkai anais laikais, iškilo į pirmaujančias vietas kitataučių tarpe.

Jeigu New York Times kasmet išei-na su palankiu mums vedamuoju, tai iš dalies dar ir dėl to, kad šio dienraščio redaktorių taryboje yra vienas mūsų tautietis įžymaus žurnalisto Tolišiaus asmenyje...

Ne be mūsų pačių politinės įtakos atsirado ir ta gubernatorių proklamacijų tradicija, kurios pradininku, kaip žinoma, buvo mūsų tautietis. Laukaitis Marylando valstybėje. Juo daugiau mes savo žmonių, tikrų Lietuvos patriotų, turėsime kitataučių tarpe, juo lengviau mums bus Lietuvos laisvės bylą ginti.

Mums rašo -

DIRVA PRIEŠ SMETONĄ

Vasario 3 d. Dirvos numeryje B. Raila, savo akimirky kronikoje svarstydamas jam turbūt aktualų klausimą "Jei grįžtu Smetona," tarp kitko rašo: "jo t. y. Smetonos santvarka vertinama gan kritiškai, primenami ir kartojami net tokie dalykai kaip... elektros bendrovė Kaune, kada kauniečius už sviesą plėšė tos bendrovės savininkai belgų kapitalistai."

Tautininkų "nuosavas" organas po tokio teigimo neturėtų, rodos, praleisti progos paaiškinimui, kad Kauno miesto savivaldybės sutartis su belgų bendrove buvo pratęsta 1921 m. su koalicinės demokratinės vyriausybės palaiminimu ir patvirtinimu. Ir tik Smetonos vyriausybės laikais teisme buvo iškelta ir laimėta byla dėl elektros energijos kainos sumažinimo.

Vargšas Smetona! Ne tik gyvas būdamas daugiausiai turėjo nukentėti nuo jo paūkšmėje susisukusių lizdus visokių prisipiakelių, bet ir po mirties.

Cleveland, Ohio
PAROCHUS RURALIS

S. T.

...beskaitant jūsų Meškausko ginčą su "dirviniais" dėl žodžio "mauras" prasmės, man toptėlėjo į galvą sekantis klausimas: ką anie redaktoriai pridarytų kada nors išgirdę lotynišką terminą "parochus ruralis," kuris reiškia kaimo kleboną ir kurį mūsų kunigai savo pastikalbėjimuose dažnai vartodavo? Išivaizdinu kokio nesvankaus juoko jie turėtų įjieskodomai panašiai skambančių lietuviškų žodžių!

Chicago, Ill.

B. K.

Be reikalo kai kas barė Vienybę už pastabas dėl kun. J. Prunskio elgesio su Chruščiovu. Iš patikimų šaltinių sužinota, kad kunigo Prunskio motinai atsakyta JAV viza.

Newark, N. J.

AST

KONKURSU BEPRASMIŠKUMAS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

NĖ VIENAS KONKURSA NEDAVĖ LAUKTŲ REZULTATŲ. IŠEIVIJA DAUGIAU PASITARNAUTŲ MŪSŲ KULTŪROS PUOSELĖJIMUI PAREMDAMA JAU ŽINOMŲ MŪSŲ KŪRĖJŲ, PASTANGAS, NEGU JIESKODAMA TALENTŲ, TEN KUR JŲ NEGALI BŪTI.

Je preisgekroenter,
- desto durchgefauellter

— pareiškė Hans Buelow, garsus pianistas, dirigentas ir iš viso stambi figura 19 šimtmečio Vokietijos muzikiniame gyvenime. Lietuviškai sakytumėm: juo daugiau premjuotas, juo mažiau vykęs. Tai labai tikty visų mūsų konkursų, kuriais buvo siekiama pagyvinti mūsų kultūrinį gyvenimą, rezultatų apibūdinimui. Skirtumas tik toks, kad mes tą tiesą sužinojome su beveik šimto metų pavėlavimu.

Imkime, pavyzdžiui, neseniai įvykusį architektūros konkursą Lietuvos pasiuntinybės rūmams Brazilijoje. Nueini į to konkurso darbų parodą su slapta viltimi pamatyti ką nors, ką galėtum pavadinti: štai dalelė Lietuvos! Tačiau randi tai, ką jau esi kiek tobulesnėje formoje matęs nūdienės architektūros žurnaluose. Rezultate turi sutikti, kad vienintelis teigiamas šio konkurso laimėjimas yra du dailininko Prano Lapės straipsniai VIENYBĖJE, kur pareiškta daug blaivių minčių. Ponas Lapė, kaip atsimename, kritikuodamas to konkurso sąlygas, pastebi, kad iš jo dalyvių reikėjo reikalauti ne vien lietuviškos architektūros elementų panaudojimo, bet... lietuviškos architektūrinės dvasios išlaikymo pačioje moderniškiausioje formoje. Teisingai! Tačiau, kaip tą "architektūrinę dvasią" galima pavadinti lietuviška, jei joje nerasime tokių elementų, kurie mums koki nors būdu primintų Lietuvos statybai būdingas žymes? Be tokių žymių tą dvasią sunku būtų pavadinti "lietuviška"!

Imkime pavyzdį iš muzikos. Jei šiandien kam nors reiktų būdingo lietuviškos muzikos kūrinio, jis geriausiai padarytų nueidamas ir užsakydamas tokį kūrinį pas V. K. Banaitį, nes tas kompozitorius geriau už visus kitus taip nuodugniai pažįsta mūsų liaudies dainų "dvasią," ir yra ja taip "prisigėres" kad jį visai nečitudamas sukuria tą, ką mes galime pavadinti tikrai būdingu lietuvišku. Tas pat ir architektūroje. Jei norime būdingo "lietuviško" pastato, reikia eiti pas tą, kuris lietuviška architektūra, jos archaišem formom, serga jau ne nuo šiandien ir stengiasi įrodyti, kad ją galima vėl atgaivinti "moderniškiausioje formoje"!

Vietoje to pas mus tačiau skelbiami konkursai, kuriose dalyvauja tie, kurie (ne dėl savo pačių kaltės) nepažįsta nei lietuviškos muzikos, nei lietuviškos architektūros, o tie, kurie kaip tik galėtų šiose srityse duoti tikrai ką nors naudingo, nedalyvauja. Kodėl? Dėl to, kad pats konkurso skelbimas jau išleidžiančiai paneigia ty žinovų pranašumą. Tik pagalvokime, žinonės gyvena vien tuo dalyku (lietuviška muzika ar lietuviška architektūra), tačiau konkurso rengėjai skelbdami kon-

kursą vienu mostelėjimu paneigia jų pastangas ir kreipiasi į kaž kokius anoniminius asmenis šiom sritim niekad nesidomėjusius. Ir ne tik paskutinis architektūros konkursas, bet ir visi per paskutini dešimtmetį įvykusių muzikos konkursai nedavė tokių rezultatų, kuriais galima būtų tikrai pasidžiaugti. Paskutinis pavyzdys: kantata 2-jaį dainų šventei, kurios premjavimui paskirtas 1,000 dolerių. Iki šiol gauti du kūriniai, kurie vienas, kalbama, neišlaiko elementarinės kritikos, o kitas irgi silpnas. Kodėl to konkurso rengėjai užmerkia akis prieš jiems gerai žinomą faktą, kad iševijoje turime tik keturius išmoksintus kompozitorius, kurie gali pajęgti sukurti tai, dėl ko nereiktų raudonuoti. Ar nebūty paprasčiau ir geriau, tuojau po 1-sios dainų šventės iš karto kreiptis, pvz. į prof. Vladą Jakubėną, pas jį užsakant kantatą antrajai šventei. Rezultatas tikrai būtų geras. Žinoma, komitetas galėtų atkirsti, kad toks pasielgimas išsautų daug kritikos; kodėl kreipiamesi pas vieną, o ne pas kitą. Konkursas ta prasme tuo geresnis, kad atpalaiduoja komitetą nuo atsakomybės: nedalyvavai, tai ir nekritikuok! Tačiau nuo kritikos bei priekaištų ir tokiu būdu neapsiginsi. Reikia atsiminti, kad, pavyzdžiui, gydytojo praktika leidžiama verstis tik tam, kas yra išėjęs tam tikrus mokslus, tačiau konkurso rengėjai stengiasi manyti, jog muzikos kūrinį gali parašyti kiekvienas šiaučius.

Panašiai yra ir su literatūra. DRUGAS kiekvienais metais skelbia romano konkursą. Ar bent vieną tam konkursui iškeptą romaną galima pavadinti rimtu inasu į mūsų literatūros lobyną? Ne! Žinoma, laikraščiu toks konkursas apsimoka ir dėl to jis nekritikuotinas, čia tik norima konstatuoti, kad iševijos kultūrinio gyvenimo negalima paskatinti konkursais. Konkursai tik paskatina įvairius garbės jieskotojus griebtis ty darbu, kuriems atlikti jie neturi reikiamo pasiruošimo.

Jau po pirmojo dramos konkurso rašiau VIENYBĖJE kad nėra prasmės skelbti naujų dramos konkursų, nes jai A. Skėma juose dalyvaus, jis juos ir laimės. Taip ir buvo. Jis turi ne tik rašytojo talentą, bet ir reikiamas dramaturgui žinias.

Išvada? Konkursai neturi prasmės. Tie, kurie tikrai nori paremti įvairias mūsų kultūrinės apraiškas, turi visų pirma atsiminti jau žinomus kūrėjus ir pas juos pasitelrauti, gal jie turi tokių užsimojimų, kuriems reikalinga visuomeninė talka. Tai vienintelis prasmingas ir naudingas kelias iševijoje.

Jei dėtu:mēt seniau prisistytų nuotraukų, reiktų gal panaudoti koplyčią Formozoje, pažymint, kad kiniečiai archaiškas savo statybos formas panaudojo laikydamiesi moderniškiausiu statybos formų ar Saudi Arabijos aerodromą, kur amerikiečiai modernišką statybą stengiasi išlaikyti tradicinėje arabų dvasioje.

Vardan tos Lietuvos...

Iš kalbos pasakytos Vasario 16 minėjime

... Mūsų gyvenimą Jungtinėse Valstybėse vaizdžiai apibūdina kiniečių patarlė: "Daug triukšmo prieškam-baryje, bet niekas neina į vidų."

Mes pešamės dėl politinių programų, kurios ir Lietuvoje jau būtų atgyvenusios, o Amerikoje jos visai ne-realios. Mes gyvename krašte, kur durys visiems yra atdaros, bet triukšmaujame prieškambarėje, į vidų net nemėgindami eiti.

Būdami šio krašto piliečiai, mes turėtume išjungti į politinį ir ekonominį jo gyvenimą. Į ekonominį gyvenimą mes buvome priversti išjungti, nes dirbame ir uždirbame. Bet mes stovime nušaliai nuo politinio gyvenimo — mes jį ignoruojame.

As raginu dėtis į Amerikos partijas, nes, mano isitikinimu, tik per partijas yra ateitis Lietuvai. Žinoma, joku būdu negalima užmiršti veikimo senose lietuviškose organizacijose. Veikdami čia ir kartu Amerikos partijose, mes igyjame dvigubo svorio. Užaugusieji laisvėje bei nepriklausomoje Lietuvoje yra skolingi tiems, kurie kovodami dėl tos laisvės, paaukojo savo gyvastis. Skolingi tiems, kurie dabar yra pavergti. Tos skolos dydis yra kiekvieno sąžinės reikalas. Mažinkime tą skolą, dalyvaudami veikime.

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi.
ANTANAS VARNAS

New Yorko radijo stotis pakartojo
A. Rannito kalbą apie B. Pasternaką

Aleksio Rannito kalbą "Boris Pasternak — a poet in search of his place," kurią estų poetas ir kritikas pasakė iškilmingame Boriso Pasternako 70 metų jubiliejiniame literatūros vakare įvykusiame New School for Social Research vasario 7 dieną. New Yorko miesto radijo stotis WNYC pakartojo vasario 15 dieną. Radiofono literatūros komentatorius John C. Greckmore pavadino A. Rannito kalbą "a profound and brilliant critical observation." Vasario 7 įvykusiame iškilmingame literatūros vakare New School didžiojoje auditorijoje dalyvavo virš 600 žmonių. Pianistė Julia Rajauskaitė šiame vakare paskambino Liszto, Chačaturiano ir Šopeno veikalus, — ypatingai meistriskai pianistė išpildė A. Chačaturiano Tokatą.

VIENYBĖ, 1960 m. vasario 19 d.

Antanas Varnas, New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkas, laike savo įžanginės kalbos atidarant Vasario 16 minėjimo iškilmes, pereitą sekmadienį Webster Hall.

Lietuvos laisvinimo darbas yra visų lietuvių reikalas

V. SIDZIKAUSKAS KALBA PER RADIJĄ

Brangus šio radijo klausytojai — lietuvių ir lietuvių!

Sukanka 42-ji metai, kai, vykdydama mūsų tautinio atgimimo-subrandintą tautos valią, Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos valstybės atstatymą. Vasario šešioliktos Aktas buvo žodis. Idant tas žodis stotųsi kūnu, t. y. idant

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETO IR LIETUVOS DELEGACIJOS PAVERGTOSE EUROPOS TAUTOSE, VACLOVO SIDZIKAUSKO, ŽODIS PER RADIJĄ VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS PROGA

Lietuva vėl būtų valstybė, reikalinga buvo lietuvių tautos sūnų ir dukrų kraujo auka, reikalingas buvo išsižadėjimas ir darbas, reikalinga buvo politinė ir administracinė išmintis. Viso to dėka Lietuva po 123 laisvės sutemy metų sugrįžo į nepriklausomybę ir laisvų pasaulio valstybių šeimą. Taigi ši istoriškai sukaktis mums yra brangi. Mes ją švenčiame pakiliomis širdimis, mes ją didžiujamės.

Po keleto mėnesių, tačiau, sukaks dvidešimt metų, kai rusų tankai ir kazokų divizijos sutrypė Vasario 16-tos Akto atstatytą Lietuvos nepriklausomybę. Minedami pirmąją sukaktį, negalėsime išleisti iš akių antrosios ir jos padarinių.

Maskoliai, kaip jau sakiau, sutrypė Lietuvos nepriklausomybę; tačiau nužudyti jos jie neįstengė. Ji tebėra gyva lietuvių širdyse ir mintyse, o laisvajame pasaulyje Lietuvos suverenes teises tebevykdo Lietuvos diplomatiniai ir konsulariniai atstovai. Faktas, kad tarp abiejų pasaulinių karų Lietuva buvo nepriklausoma, yra neįkainojamos reikšmės, politinis, teisinis ir psichologinis veiksnys mūsų pastangose išsilaisvinti iš rusų nelalios.

Kremlius nesigaili pastangų įamžinti Lietuvos pavergimą, gauti savo užgrobtą Europoje tarptautinį pripažinimą. Mūsų, laisvėje gyvenančių, pareiga pavirsti niekais tas Maskvos pastangas. Bet to negana. Mes privalome veikti ir kovoti, kad Lietuva ir vėl būtų nepriklausoma ir laisva. Vienų mūsų tautos pastangų ir ryžto neužtenka. Mums reikalingas laisvojo pasaulio valstybių palankumas ir parama, reikalingas visų Sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos tautų solidarumas ir bendra bei suderinta veikla.

Šitas tarptautinės veiklos baras, tarp kitų, yra varomas Lietuvos Laisvės Komiteto ir ypač Lietuvos Delegacijos pavergtose Tautose. New Yorke mes veikiame, kiek leidžia sąlygos, Jungtines Tautas ir laisvųjų valstybių delegacijas toje pasaulinėje organizacijoje; Washingtone — šio krašto vyriausybę ir kongresą; Europoje — Europos Tarybą Strasburge ir Vakarų Europos vyriausybę, parlamentus ir viešąją tų kraštų opiniją. Tę pat darome ir kituose žemynuose.

Dabartinis politinis momentas yra mums itin svarbus. Politiniai antrojo pasaulinio karo padariniai tebėra neišspręsti, Europa tebėra padalinta, jos rytinė dalis tebėra Sovietų vergovėje. Dėl Maskvos laikysenos nebuvo ir greičiausiai nebus sušaukta taikos konferencija. Tad vadinamoji viršūnių konferencija, kuri rinksis gegužės 16 d. Paryžiuje, tam tikra prasme bus taikos konferencijos pakaitalas. Mes darome visus galimus žygius, kad toje konferencijoje, greta Vokietijos ir nusiginklavimo klausimų, būtų iškeltas ir Lietuvos bei kitų Maskvos pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių nepriklausomybės ir laisvės atstatymo klausimas. To susirūpinimo vedinas ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimos pavestas, šis pereitų metų pabaigoje lankiausi net aštuoniuose Europos valstybių sostinėse, jų tarpe Paryžiuje, Londone, Bonnoje ir Romoje.

Tikra šiandien yra tai, kad didžiosios Vakarų valstybės nepripažins dabartinio politinio status quo Centro ir Rytų Europoje, taigi nepripažins ir Lietuvos užgrobimo. Bet to maža. Reikia, kad vakarai vykdytų savo teisinius ir politinius įsipareigojimus ir iš paskyvosios laisvinimo politikos pereitų į aktyvesnę, kad nesi-

drovėtų pavartoti visas taikingas priemones, vedančias į pavergtųjų valstybių laisvę.

Dabarties sąlygose tas darbas gali būti tik laisvųjų lietuvių, jų organizacijų, jų valstybinių institucijų atliekamas. Už tą darbą pyksta ant mūsų Maskva, už jį mus pravardžiuoja ir smeičia Chruščiovo samdiniai — tikrieji mūsų tautos atplaišos. Veltui jų pastangos! Visokie negandai išbloškė iš savo tėvynės žymią mūsų tautos dalį. Beveik ketvirtis visų lietuvių gyvena šiandien už lietuvių ribų. Visti jie, išskyrus mažą okupantui pasidavusiųjų saujelę, lygiai kaip ir tėvynėje pasilikusieji, yra lietuvių tautos organiškoji dalis. Ji, kaip ir visa lietuvių gyvoji tauta, sieloasi savos tautos likimu. Jie nenurims ir nesiliaus veikę ir kovoję, iki rusiškasis okupantas nepasitrauks iš Lietuvos ir iki lietuvių tauta pati galės laisvai ir demokratiškai tvarkyti savo gyvenimą nepriklausomoje ir laisvoje Lietuvoje.

Lietuvos laisvinimo darbas nėra tik asmenų ar organizacijų darbas. Jis yra visų lietuvių reikalas. Įrodykime tai, gausiai dalyvaudami Vasario 16 minėjimuose, nešykstėdami aukų ALTAi, kuri sėkmingai vadovauja lietuvių, šio krašto piliečių, laisvinimo darbams Amerikoje. Duokime lietuvių vertą atsakymą Chruščiovui ir jo samdiniams Vilniuje. Pasmėrkime Mažosios Lietuvos ir jos lietuviškajai širdžiai brangių miestų, kaip kad Tilžė, Gumbinė, surusinimą.

Lietuva turi būti ir bus nepriklausoma ir laisva, sujungianti savoje valstybėje visas lietuvių gyvenamas žemes rytuose, pietuose ir vakaruose.

Tad vardan tos Lietuvos!

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Solistė Aldona Stempuzienė, dainavusi Lietuvos Nepriklausomybės minėjime pereitą sekmadienį, New Yorke.

VIENYBĖ, 1960 m. vasario 19 d.

NEITIKĖTINA, BET TIKRA

Popiežius netarpininkausginče dėl arkliesos

Kai Nepriklausoma Lietuva dėjo visas pastangas išplėsti savo arklių eksportą į Vakarų Europą, mūsų ūkinio gyvenimo vadovai negalėjo išivaizduoti, kad su tos rūšies eksportu yra susiję opūs politiniai klausimai. Kokios komplikacijos gali iškilti, geriausiai parodo paskutiniųjų dienų triukšmas Anglijoje. Susijaudinimas ten buvo toks didelis, kad atsimitę nuo Romo: anglikonai buvo pasirengę prašyti popiežiaus Jono XXIII tarpininkavimo.

Buvo taip. Pereitų metų gruodžio viduryje Valijos pakraščiuose įlra išplovė 47 supančiuotų arklių dvėselieną. Valzdas buvęs pats nemaloniausias koki tik britai yra matę po vokiečių kacetų nuotraukų antr. pasauliniam karui pasibaigus. Taip bent teigė londoniškis Daily Mirror.

Pradėjus tyrinėti pasirodė, kad tie arkliai kartu su kitais 95 buvo gabenami laivu "City of Waterford" iš Airijos sostinės Dublino į Prancūzijos uostą Dieppe. Pakeliui užėjo smarki audra, laivas buvo iš dalies užsemtas ir tie arkliai prigėrė. Dvēselieną kapitonas išakė išmesti į jūrą. Taip pat paaiškėjo, kad tie arkliai buvo gabenami į Prancūzijos skerdyklas, nes prancūzai ir belgai arklėnų mėgsta, ją vadindami Boeuf a la mode. Viso airių arklių mėsa parduoda už 1 mil. dolerių ir metus.

Na, atsitikimas nemalonus, bet dėl to, atrodo, neturėtų įvykti politinio pobūdžio neramumų. Kas taip mano užmiršta, kad modernus civilizizuotas žmogus dėl gyvulio jaudinasi daugiau kaip dėl žmogaus. Visoje D. Britanijoje kilo didžiausias triukšmas. Laikraščiai buvo apversti protestuojančiais skaitytojų laiškais. Jausdami tokį susidomėjimą, redakcijos savo reporterius pasiuntė į Prancūzijos ir Belgijos arklių skerdyklas. Ne tik sensacinė, bet ir rimtesnė spauda skyrė tiems reikalams daug vietos. Konservatorių Daily Telegraph reporteris kaip aprašė Paryžiaus skerdyklą: "Dažnai pasitaiko, kad arklys atvedamas į patalpą, kuriame jau piauostomas kitas ar lupamas jau paskerstam kailis. Tai pamatęs arklys baidosi... jis įjėga istumiamas užpakaliu."

"Gėda kultūringai tautai" — skelbė per visą pirmą puslapį Sunday Times ir išvedžiojo: "Iki airiai nepradės mėsa skirtus arklius skersti pas save ir eksportuoti tik mėsa, jie neša atsakomybę už žiaurumus laivuose ir Prancūzijos skerdyklose." (Iš D. Britanijos yra įstatymu uždrausta išvežti gyvus arklius, išskyrus veislinius ir lenktynių.) Pasigirdo bausių reikalaujančių boikotuoti visas airių prekes ir nevažiuoti į Airijos vasarvietes.

Triukšmas pasiekė tokio masto, kad net buvo įnešta interpelacija į Airijos seimą. "Su arkliais nesielgiama žiauriai" — nuramino Airijos ministeris pirminkas Le-

mass ir gavo seimo pasitikėjimą. Tik vienas seimo atstovas, universiteto docentas Owen Skeffington, pareiškė, kad jam gėda dėl savo tautiečių elgesio su arkliais. Airiai iš savo pusės pradėjo smarkiai pušti britų spaudę, kam ji tą reikalą išpūtusi.

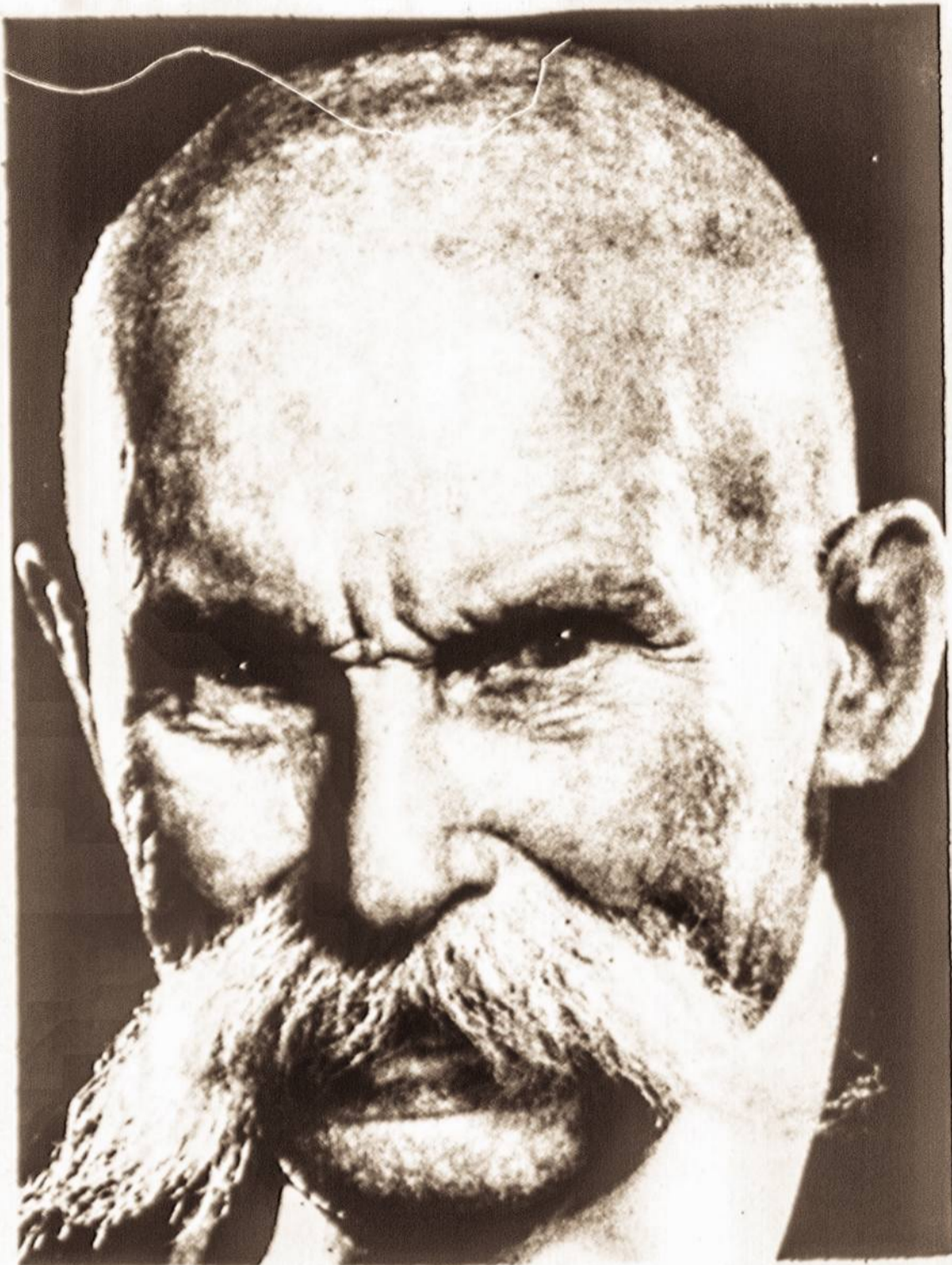
Britai nenusileido, laikraščiuose pasirodė pasiūlymų supirkti visus Airijos kuinus ir paleisti juos ganyti amžinai žaliuose Anglijos lankose. Sava.traštis Sunday Dispatch iš tikro nupirko du pasenusius kuinus ir jautriai aprašė jų kelionę geležinkelio — kaip juos kiekvienos stoties viršininkas vaišino avižomis ir pan. Konkurencinis laikraštis The People tačiau apskaičiavo, kad tų dviejų kuinų "Jack" ir "Jill" vežiojimas apsiėjo tiek pat, kiek būtų kainavę 10 Korėjos našlaičių išlaikymas per visus metus. Parlamento atstovas Chris Chataway ta proga priminė savo tautiečiams, kad britai: pabėgėlių šelpimui išleidžia vidutiniai 10 centų, tuo tarpu newzealandiečiai 30 centų, o Norvegai net pusę dolerio.

Į tą tarpą airiai pastebėjo, kad britų turistų skaičius pradėjo mažėti, lygiai kaip ir jų eksportas į D. Britaniją. Daily Mail jau pradėjo savo skaitytojus raminti, aiškindamas, kad į viską reikia žiūrėti šaltai. Tuo tarpu vienas Oxfordo laikraštis išėjo su pasiūlymu šauktis popiežiaus pagalbos. Tai buvo nauja sensacija ir masinis socialistų laikraštis Daily Mirror tą pasiūlymą pavadinė puikiu. Mat, airiai, prancūzai ir belgai, kurie varo tą prekybą arkliais, yra katalikai. Sekančią dieną Vatikanas tačiau painformavo, kad popiežius negalis maišytis į tą reikalą. Jį turinčios išspręsti pačios suinteresuotos tautos. Skaitydamasis su britų gyvulių meile, Vatikanas dar pridėjo: "Šventasis tėvas tačiau pageidauja, kad su gyvuliais būtų elgiamasi žmoniškai!" Vasario pradžioje arkliesos problema nebeteko savo aktualumo.

Kaip galėčiau kada nusigrįžti
Nuo šešėlių buitės prarastos?
Nei kalnai, nei kalnietės draugystė
Savimi man tavęs neatstos.

Pridaužytas gyvenimo smūgių
Kai vaitoju juodam liūdėsy,
Kai pagundos vylioja, kaip drugį,
Vis menu - tu pasauly esi.

VINCAS JONIKAS

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

(Tęsinys)

Po pirmo pasaulinio karo, kai Estija tapo nepriklausoma, jų krašte veikė jėzuitas F. Vierčinskis, manydamas nukreipti estus į rytų apeigų katalikus. Ar jo misijos buvo sėkmingos, neteko man sužinoti. Apskritai, santykis katalikybės ir provoslavija Rusijoje, buvo panašus į vandens ir ugnies santykį. Žymesnė vieta valstybės įstaigose katalikui buvo neprieinama. Nekartą atstikdavo, kad atsiradus vakancijai valstybės aukštesnėje valstybės vietoje, pagal tvarką būtų reikėję iš eilės paskirti katalikas, bet vyriausybė, apgailėstaudama, kad jis katalikas, tą vietą pavesdavo provoslavui. Man pačiam teko tai patirti. Kilus pirmam pasauliniam karui, gimnazijų mokytojai turėjo atlikti kartkartėmis darbą valstybės įstaigose, kurių pareigūnai buvo pašaukti į kariuomenę. Aš buvau paskirtas Susisiekimo Ministerijon. Pasirodęs juridinio skyriaus viršininkui, nebuvau priimtas, nes esąs katalikas. Bet tokia tvarka kartais piktindavo ir provoslavus. Petrapilyje mirė laivyno admiralas Duhamel, kuris buvo vedęs provoslavę ir kurio vaikai turėjo būti provoslavai. Po gedulingų mišių katalikų bažnyčioje, velionio sūnus, gvardijos karininkas, atėjęs į zakristiją, prašė kunigą padėti karštą kapinę. Bet kunigas atsakė, kad katalikų kunigui draudžiama liturginiais drabužiais lydėti karštą. Išgirdęs tai, karininkas trenkė kumščiu į stalą ir tarė: "Tokiai tvarkai esant, aš rytoj išeinu iš kariuomenės."

Monarchistiniai laikraščiai smeiždavo visa, kas katalikiška. Laikydavo net didžiausia kalte, jei kas susidurdavo su jėzuitais. Ir po 1904 m. atsiradę rytų apeigų katalikai buvo didžiausios neapykantos objektu. Provoslavai drisdavo net jų savo priešų pamaldas trukdyti. Taip kartą laikant mišias kun. J. Deilneriui, provoslavų vyskupas Nikander įėjęs į bažnyčią, prabilo į susirinkusius, teigdamas, kad rytų apeigų kunigai ir jų šalininkai yra apgavikai. Jie suvedžioja lengvapeidiškus provoslavus. Jei tai būtų drįsęs kas nors provoslavų bažnyčioje padaryti, jam būtų tekę pamatyti Sibiras. Rytų apeigų tikintieji turėjo tylėti. Bet jų eilėse jau buvo žymių rusų profesorių ir rašytojų. Minėtinas prof. V. Solovjevas, kuris visą eilę raštų skyrė katalikų bažnyčiai ir tapęs kataliku, buvo istiki-

mas bažnyčios sūnus. Kunigaikštienė Vo'konskienė, kurią minėjau, ir jos giminaitis kunigaikštis Volkonskis paliko žymius kūrinius apie bažnyčią ir katalikybę. Kunigaikštis Volkonskis tapęs kataliku, buvo išventintas Romoje vyskupu ir vienas iš dūrių Rossicum Romoje.

Aš minėjau, kad išstremiant mane iš Petrapilio, man buvo duotas bilietas iki Kauno. Arti Kauno Garliavoj gyveno mano svainio L. Vinklerio tėvai, kuriems jis man buvo įdavęs laiška, prašydamas mane priglausti. Atvykęs į Kauną, žygiavau tiesiog geležiniu tiltu į Garliavą, kur buvau nuoširdžiai priimtas. Čia greitai apsipratau ir rodėsi, esąs tarp savųjų.

ŠIMTA MEČIO ATSIMINIMAI

E. Meskausko dėka, kurio žmona buvo žymi komunistų veikėja, ją išvadavo. J. Zabielskis mirė Kaune 1942 m. Jo vienas sūnus yra nebylys, o antras baigė Kaune mokyklą, paskui studijavo inžineriją ir dabar gyvena Amerikoje. Gyvenant pas Zabielski, man teko pažinti ir aplankyti Zagorski, 90 metų bajorą, kuris gyveno Romainių vienkiemyje, netoli nuo Kauno. Poetas A. Mickevičius gyvendamas Kaune aplankydavo jį. Jis mėgdavo sėdėti ant arti rūmų gulinčio didelio akmens. Zogorskio žmona buvo dar jauna ir mokėdama lietuviškai, padainuodavo poetui lietuviškas dainas, kurios A. Mickevičiui, labai patikdavo. Tą akmenį A. Mickevičius prisimindavo tavo laiškuose Kraševskiui ir kitiems draugams.

Pas Zabielski man neteko ilgai gyventi. Jam tarpininkaujant gavau mokytojo vietą Valerovo dvare, Kauno apskrityje, Vendžiogalos valsčiuje, Cholodų šeimoje. Tą šeimą sudarė panelė Elvyra Cholodaitė ir jos brolis Jonas, kuris lankė Liepojos gimnaziją ir tuo laiku atostogavo. Mano pareiga buvo kalbėti su juo vokiškai ir pakartoti kai kuriuos mokslo dalykus. Cholodų tėvai buvo jau mirę. Tėvas buvo kilęs iš bajorų pietų Rusijoje ir tarnaudamas rusų kavalerijoje, vedė Valerovo dvaro savininke, kuriai be to dvaro dar priklausė du palivarkai. Valerovo dvarą nuomojo tuomet Valavičius, kuris neturėdamas ūkio reikmenų, laikė pusininkus. Pusininkais buvo vadinami tie, kurie mokėjo dalį pinigais ir duodavo derliaus kiekį. Valavičiaus pusininkai buvo 1863 metų sukilimo aukos ir nors didžiavosi esą herbuoti, bet buvo nerastingi ir net batų neturėjo. Tačiau jie nepraleisdavo formalumo, kaip įstatymas reikalavo, išregistruoti į bajorų luomą. Lietuvos bajorija sudarė atskirą organi-

zaciją, nepriklausomą valsčiui. Bajorų luomo viršininkas buvo vadinamas marsalka ir iš pradžių buvo tik lenkai, bet ilgainiui užėmė tokią vietą ir rusai. Vendžiogalos apylinkėje, prieš paskutinį 1862 — 3 m. sukilimą, buvo daug didelių dvarų, kurie po sukilimo rusų valdžios konfiskuoti, buvo padalinti sentikiams iš Rusijos. Tokie kolektyvai buvo vadinami "sloboda." Slobodoje buvo ir sentikių bažnyčia. Rusų valdžia neleisdavo jiems varpų kabinti. Jų vietoje buvo gelžkelio bėgiai, į kuriuos mušdavo plaktuku, šaukiant pamaldoms.

Vendžiogalos parapijoje niekas lietuviškai nekalbėjo ir lietuviškų kaimų ten nebuvo. Išimti sudarė tik okolica Liackiški. XIX amžiaus pradžioje ten gyveno C. Januškevičius, kurį aplankė Napoleonas ir paliko gražios tapybos paveikslą. C. Januškevičiui priklausė didžiulis žemės plotas. Turėdamas devynius sūnus, jis dvarą išporceliavo, sudarydamas stambių ūkininkų vietoje, kuri būdama apgyventa bajorų, buvo vadinama okolica, kaip buvo vadinami Lietuvoje bajorų apgyventi kaimai.

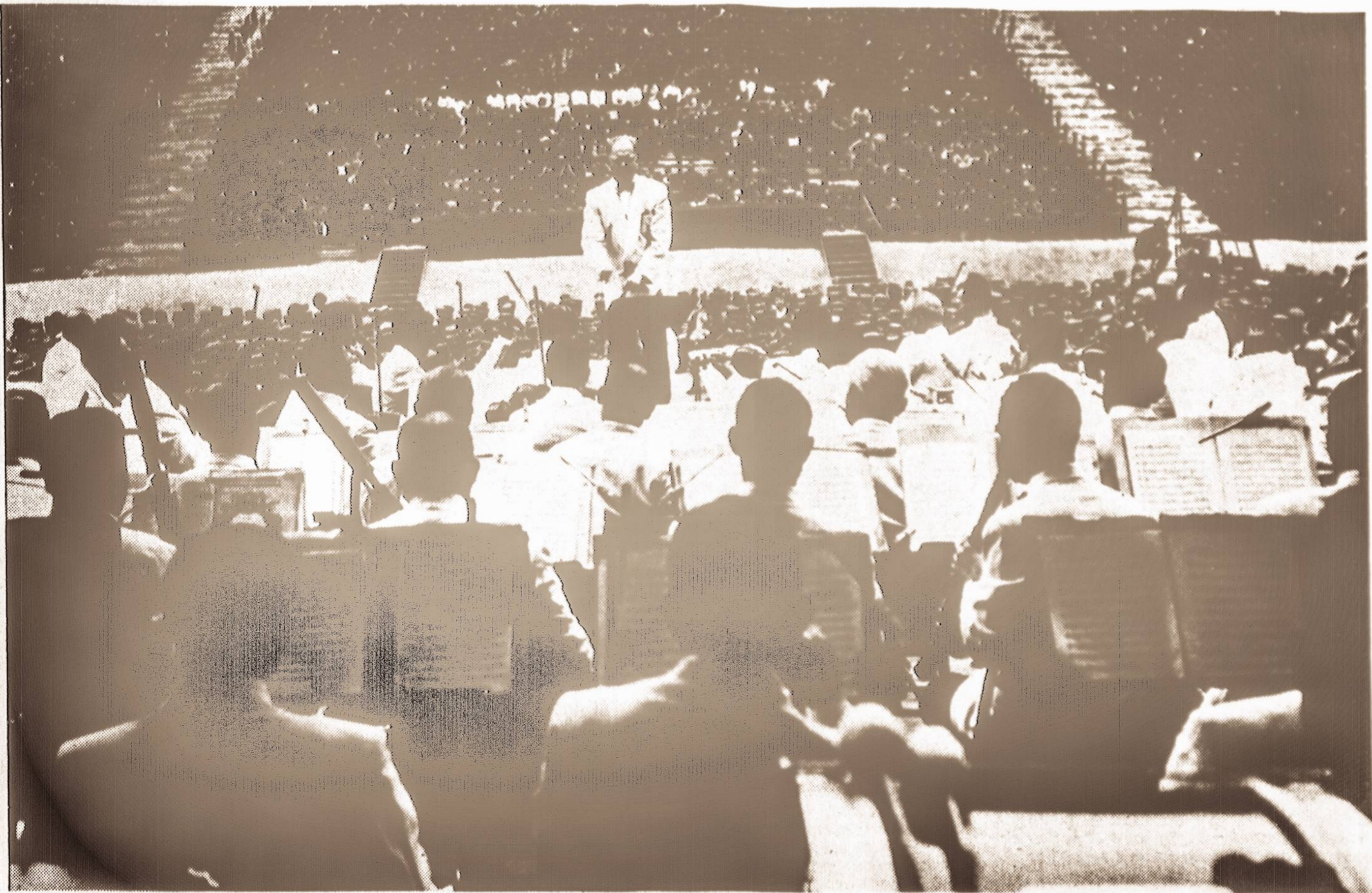
Baigęs savo darbą Valerove, turėjau kur nors dėtis. Pasiryžau vėl grįžti į Petrapilį. Ten viešpatavo jau kitokia dvasia ir man nesunku buvo rasti darbą. Susipažinęs su vokiečių gimnazijos direktorium, buvau rekomenduojamas turtingoms diduomenės šeimoms, kurių vaikams dėčiau lotynų kalbą ir vokiečių literatūrą.

Tarp kitų mokinių minėtinas kunigaikštis Simas Svetopolk — Mirski, kuris lankė Pažeskij Korpus. Tai buvo kariška mokykla, prieinama tik diduomenės vaikams. Ji buvo patalpinta caro Povilo rūmuose, kuriuos tas caras pastatė Maltiečių rietieriams. Maltiečių ordinas kilo Kryžiaus karų metu ir vadinosi Joanitais.

ELMER R. KRUEGER (kairėje) Paper Art Company prezidentas iš Indianapolio, Ind., ir Jokūbas Stukas, National Sales Executives, Inc. tarptautinis reikalų vedėjas iš New Yorko, pernai metais atvykę į Honolulu, Havajų salas. Tai buvo biznio vedėjų ekskursijos metu. Ši ekskursija po Europą, Aziją ir Afriką, kuriai vadovauja Jokūbas J. Stukas, įvyksta ir šiomet, ir iš New Yorko išvyksta kovo 2 d. Pirmoji sustojimo vieta bus Londonas. Pakeliui ekskursija aplankys ir tarsis su įvairių kraštų biznio atstovais šiuose miestuose: Londone, Dublīne, Accra, Johannesburge, Durbane, Nairobi, Beirute, Jeruzalėje, Tel Aviv, Istanbule, Atėnuose, Belgrade, Varšuvoje, Prahoje, Zurike, Genevoje, Amsterdame. Ekskursija grįž į Jungtines Valstybes apie balandžio mėn.

VIENYBĖ, 1960 m. vasario 19 d.

Andrius Kuprevičius apie muzikines aktualijas ir New Yorko koncertą

J. ANTANAITIS

Kai dėl politinės veiklos būdų bei metodų dažnai pasiginčijame, tai dėl kultūrinės veiklos esame beveik vieningos nuomonės: kuo daugiau išeiti į didžiulias scenas!

Bet į didžiulias scenas kelias yra atviras tik tai talentams.

Clevelando lietuviai gali didžiuotis, turėdami savo kolonijoje muzikos talentą, pasaulinio garso pianistą Andrių Kuprevičių.

Kelias į Clevelandą A. Kuprevičiui ėjo per Pietų Ameriką-Argentina, kur pirmiausia jam teko kurtis. Netrukus likimas lėmė jam išjungti į gausią Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių išeiviją. Be to, jis stipriai išjungė ir į amerikiečių visuomenę, kaip retas kuris naujasis ateivis. Duoną kasdieninę šiame krašte pelno dėstydamas muziką amerikiečių mokykloje, Music Settlement. O jo koncertai daugiausia, ar, tiksliau sakant, beveik išimtinai, lankomi ir garsinami irgi amerikiečių. Štai kad ir paskutinį A. Kuprevičiaus pasirodymą Clevelando simfoninio orkestro koncerte, kur buvo išpildyta George Gershwin programa, plačiai ir gražiai išgarsino didžioji Clevelando amerikiečių spauda, kai tuo tarpu lietuviškas laikraštis tik tepaminėjo. Ir taip maždaug esti kiekvieno jo koncerto proga (šiame krašte jau buvo apie 60 Andriaus Kuprevičiaus koncertų). Milijoninio tiražo amerikiečių spauda gražiai įvertina A. Kuprevičiaus piano koncertus ir tuo būdu garsina lietuvių vardą. Gal tikrai pastarojo jo koncerto Clevelande, amerikiečių tarpe, gausenė būrelis lietuvių klausėsi. Šiaip jau dažniausiai A. Kuprevičiaus koncertų sales užpildo išimtinai amerikiečiai...

Kovo 6 d. A. Kuprevičiaus koncertu, su Symphony of the Air, kuri diriguos buv. Lietuvos Operos dirigentas Vytautas Marijošius, turės progą gėrėtis Didžiojo New Yorko amerikiečiai ir lietuviai.

Šia proga VIENYBĖS atstovui Clevelande buvo įdomu pasikalbėti su žymiuoju pianistu ir patirti jo nuomonę kai kuriais muzikos kultūros klausimais. Jis bus įdomus ir kultūriniais klausimais besidomintiems VIENYBĖS skaitytojams.

- Jūs turėjote progos pažinti visą Amerikos kontinentą, Pietų ir Šiaurės, idomu, kur yra palankesnės muzikos klestėjimo kultūros sąlygos?

VIENYBĖ, 1960 m. vasario 19 d.

- Muzikos klestėjimo sąlygos yra glaudžiai susijusios su krašto bendru gyvenimo lygiu, kaip trumpai išsireikšima, gyvenimo standartu. Nėra abejojimų, kad jis čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, yra aukštesnis, taigi, ta prasme muzikos kultūrai sąlygos čia palankesnės.

Pietų Amerikos kraštai turi gal tikrai tą pirmenybę, kad ten, kaip pav. Argentinoje, kai kurias meno šakas remia valdžia. O kai kurios meno šakos, kaip opera, savo biudžetu, be pašalinių subsidijų neišsiverstų.

- Jūs gerai pažinojot Nepriklausomos Lietuvos muzikinį gyvenimą. Būtų palyginti anų laikų domėjimąsi juo su šių dienų lietuvių išeivija?

- Prisimenant Kauną... ir ten daugelis koncertų praedavo apytuštėse sąlyse. Kauno Valstybinis teatras, 850 vietų, ne visuomet būdavo muzikos mėgėjų pilnas, panašiai, kaip ir šių dienų mūsų išeivijoje.

- Kokios esate nuomonės apie dažnai išskylančius lietuvių kultūrininkų, ypač dailininkų, ginčus spaudoje. Ar jie lietuvių kultūriniam gyvenimui naudingi, o gal žalingi?

- Žalinga būtų tikrai visiška tyla... Juo daugiau diskusijų, ginčų bei nuomonių skirtumų, tuo geriau visiems; naudinga visuomenei, kadangi peštynės kartais pakreipia dėmesį ir į patį objektą. Diskusijos naudingos ir laikraščiams - pateikia apščiui medžiagos skiltims užpildyti. Pagaliau, nekenkia ir patiems ginčų autoriams - labiau, turbūt, padeda suprasti ginčo objektą...

- Vis dažniau girdim pasisakymų, jog reikėtų daugiau dėmesio kreipti kultūriniam reikalams, negu politinei veiklai. Ar taip ištikrųjų turėtų būti?

- Nesiimu spręsti, ar politikai skiriamas per daug ar per mažai dėmesio, bet kiek tai liečia kultūrinius klausimus, tai manau, kad šia kryptimi mūsų dė-

mesio bei pastangų tikrai niekad negali būti per daug. Reikia naują būdų skatinti jaunimą, siekti profesinio išsilimo mokslo bei meno srityse. Turėtume skiepyti ir ugdyti beveik prastą supratimą, kad

VIRSUJE: Symphony of the Air vieno koncerto metu Korėjoje, vadovaujant dirigentui Thor Johnson. Tai buvo 1956 m. kai Orkestras gastroliavo Tolimuose Rytuose, kaip JAV kultūrinis ambasadorius. Kovo 6 d. Town Hall (123 W. 43rd St. New Yorke), Symphony of the Air dalyvauja koncerte su dviem lietuviškas muzikais: pianistu A. Kuprevičiumi ir dirigentu V. Marijošium. Orkestras, be to, atliks J. Gaidelio kūrinį. Programoje: Bacho Suita Nr. 3, Bartoko piano koncertas Nr. 3 ir Rachmaninovo Nr. 2.

SPECIAL EVENT ANDRIUS KUPREVIČIUS

PIANIST

SYMPHONY
OF THE AIR

VYTAUTAS

MARIJOŠIUS

CONDUCTOR

TOWN HALL
MARCH 6, 1960

at 2:30 P. M.

TICKETS: Orchestra \$4.50, \$3.35;

Balcony \$2.75, \$2.20

Loges \$4.50 per seat. Tax included.

Studentų gyvenimas

REDAGUOJA: A. Butas, R. Kalvaitis, L. Mockūnas, S. Novickis.
MEDŽIAGA, SIŪSTI: A. Butas, 39 Crosby Ave., Brooklyn 7, N. Y.

DEŠIMTMEČIO PĖDSAKAI

Zengiant į naują dešimtmetį, praveru būtų peržvelgti lietuvių studentijos veiklą praėity. Kokia ta veikla buvo? Kiek įnašo lietuviškai visuomenei? Kokie tos veiklos pėdsakai?

Reikia pripažinti, kad studentija, kaip ir visa emigrantiška tautos dalis, dažnai yra linkusi savo veiklą pervertinti. Kiekvienos organizacijos veikloje būtinai reikalingi suvažiavimai, paskaitos, publicistika, parodos, premijos ar stipendijos. Tačiau dešimties metų retrospektinėje sviesoje daug kas iš šios kasdieniškos (nors ir būtinos) veiklos išdyla, nepalikdamas pėdsakų. Šiandien didelės reikšmės neturi net ir pačios karščiausios diskusijos kuriame nors studentiškame suvažiavime. Nesvarbu kokios tame suvažiavime buvo paskaitos ar kiek jame dalyvavo. Pagaliau ir pats suvažiavimas dingsta jūroje kitų panašių suvažiavimų.

Tačiau, nežiūrint neišvengiamo kasdieniško, studentija lietuviškame gyvenime sudaro vieną iš jūriaušiu visuomenės sluoksnių. Jai niekad netrūko jaunatviško dinamizmo, ristiungumo ir jautrumo Lietuvos reikalams. Todėl studentijos veikloje pasiliko neišdildusių pėdsakų.

Jaunimo petičija JAV Prezidentui su dešimtimis tūkstančių parašų parodė ne tik jaunosios kartos idealistinį užsidegimą, bet ir sugebėjimą išvermingai vykdyti didesnę darbą.

Audijencijos prie JT delegacijų nuaidėjo viso pasaulio spaudoje. Suprantama, jog nei petičija, nei audencijos negali gražinti Lietuvos laisvės, tačiau šio dešimtmečio sąlygose tai yra mūsų kovos priemonės, neleidžiančios pasauliui užmiršti Lietuvai padarytos skriaudos.

Reakcija į pasiuntynybės panaikinimą Vatikane. Šis įvykis sukretė tremties studentiją savo tiesioginėmis implikacijomis ir mūsų vyresniosios kartos vadovaujančių sluoksnių neryžtingumą. Studentija išeivijoje turbūt pirmą kartą pajuto atsakomybę pati reaguoti ir ateityje pasirošti akcijai, nelaukiant palaiminimo iš tituluotų veiksmų.

Politinės akcijos organizavimas. Koozistancijos vėjų sūkurėje ateinantis dešimtmetis gali mums atnešti daug skaudžių netikėtumų, reikalaujančių ryžtingos akcijos. Tam studentija jau pradėjo ruoštis su pirmu ne persėkmin-

giausiu bandymu, sutinkant Chruščiova Amerikoje. Pirmojo bandymo forma gal nebuvo pati geriausia, tačiau tas neleidžia studentijai nuleisti rankų.

Krepšininkų išvyka į Pietų Ameriką netaikytina studentijos tiesioginiu nuopelnu, tačiau to žygio iniciatyva ir vadovavimas išplaukė iš studentų. Šios žaidynės ne tik išgarsino Lietuvos vardą, bet taip pat išjudino Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą, užiebdamos tautinio solidarumo kibirkštį. Šia proga negalima pamiršti, jog išvyka nebūtų įvykusi be vyresnios kartos (J. Bačiūno) paramos.

Moderuojanti įtaka lietuviškai visuomenei. Ilgus metus užtrukęs Santaros - Ateitininkų dialogas buvo tartu balansas tarp pragmatinio individualizmo ir dogmatinio kolektyvizmo. Šis dialogas sušvelnino filosofinius skirtumus studentijoje ir iš dalies teigiamai paveikė tradicinius kraštutinumus mūsų vyresnėje kartoje.

Kūrybiniai laimėjimai visuomet palieka savo pėdsakus. Tačiau kūryba yra individuali, todėl kūrybiniai atsieimai yra nuopelnas ne studentiškos šeimos, bet pavienių jos individualų.

Čia suminėtos studentijos pastangos neturėtų būti pervertintos, jos neapsiėjo be jaunatviško nepatyrimo ir klaidų. Tačiau, nežiūrint to, pačios pastangos vertintos kaip jaunosios kartos sumanumo ir atsakingo išpareigojimo rezultatas. Tenka pripažinti, jog be išimties visų stambesnių studentijos užsimojimų iniciatyva ir vadovavimas išplaukdavo iš Studentų Santaros, todėl jai ir priklauso kreditas už dinamišką vairavimą. Tačiau ne kiek ne mažesnis kreditas priklauso visai studentijai, nes ji visada sugėbdavo širdingai ir efektingai bendradarbiauti didesniuose studentijos užsimojimuose.

SANTAROS CV PIRMININKĖ NEW YORKE
Santaros C. V. pirmininkė V. Gegevičiūtė atvyksta į Santaros rytinių pakraščių suvažiavimą, kuris įvyks vasario 20-21, New Yorke.

Svarbesnieji suvažiavimo uždaviniai:

1. Dvi paskaitos - V. Gegevičiūtės organizacijos klausimais ir S. Šimoliūno tema: "Kur eini, manoji karta."
2. Apskrito stalo diskusijų tema: "Beatnikai" ir jų įtaka amerikiečiams ir lietuvių jaunimui. Diskusijoje dalyvaus: R. Zukaitis, K. Škėmaitė, R. Kalvaitis, dr. R. Vaišnys.

3. Meno klausimais diskusijos, tema: Menininkas ir jo kova su publika." Diskusijose dalyvaus: A. Landsbergis, J. Mekas, Z. Mikšys ir dr. J. Repečka.

Suvažiavimas prasidės 10 val. ryte. Registracijos mokeskis 2 dol., įskaitant pietus ir įėjimą į meninę dalį. Meninė dalis prasidės 8 val. vakare. Į ją kviečiama dalyvauti New Yorke ir aplinkinių plati visuomenė. Įėjimo auka 1 dol.

Suvažiavimas ir meninė dalis vyks: Festival restorane, 40 E. 26th St., New Yorke.

ATSAKYMAS J. BIRUČIUI

Mielas kolega, be reikalo pereito mėnesio AM numeryje pasisakei, kad jau baigęs ketvirtuosius studentavimo metus; iš straipsnio būtime suprato, kad esi arba piktas senis, arba universiteto nematęs vaikas. Tuo atveju gal ne vertėtų ir piktintis, tačiau iš baigusio akademiko laukūna rimtesnio pavyzdžio mūsų jauniems studentams.

Savo straipsnyje puoli visas be išimties studentų organizacijas ir, kaip kaubojų filmuose, nudailini savo heroiškus akademikus skautus. Realiam gyvenime visi žmonės ir visos organizacijos turi ir teigiamų, ir neigiamų pusių. To nemato tik vaikiškų pasakų autorius (sąmoningas aklumas) arba eksentrikas (emocinis aklumas).

Tame pačiame straipsnyje tvirtini, kad "Santara jau pradeda žygiuoti mūsų senųjų politinių partijų pėdomis." Kas norima tuo pasakyti?

Toliau dėl Santaros filisterių pradėdama leisti žurnalą, žurnalo leidėjai išėina iš premisos, kad kūrybiškumas yra viena iš dviejų pačių esminių tautos išlikimo sąlygų. Bandymas sutelkti apie žurnalą pačių stipriausių kūrybinių jėgų

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Didelis ir mažas skautas (Antanukas Zukauskas) Amerikos vėliavos garbės sargijoje, pereitą sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės minėjime, New Yorke.

Atsakymas studijozui

Studijoje, stabtelk ir pagalvok. Ar nedaug prirasei per paskutinius dešimt metų? Per tiek metų užsimiršta straipsnių temos, tačiau pagrindinis išpūdis lieka. Koks tas išpūdis? Pagalvok. Pagieža? Dar kartą pagalvok.

Studentai yra linkę rasti tinkamesnių pagrindų savo tarporganizacinių santykių normavimui. Nevertėtų pašaliniams, ne studentams, tai trukdyti; didesniems studentijos pastangoms nuoširdus bendradarbiavimas būtinas.

Atsakyti į paties straipsnius, parašytus per dešimt metų, būtų juokinga, todėl atsiliepsiu dėl pereito mėnesio AM numerio pastabos. Rašai, kad svečiavaisi Laconia kalnuose Santaros žiemos sto-

vykloje ir ten pasigedai tokios programos, "kuri bent trumpam padirgintų tautinius, kultūrinius ar intelektualinius jausmus." Bet ar ne panašiais trūkumais yra pagarsėjusios akademikų skautų stovyklos savo vakaruose? Pagaliau tas ne taip jau svarbu; visokių stovyklų pasitaiko. Net ir patys geriausi suvažiavimai turi savo trūkumų. Tačiau ar kiekvienas trūkumas turėtų būti rūpestingai rekurduojamas per dešimt metų? Tai žinoma geros valios ir takto reikalas. Prastas tas svečias, kuris išėjęs tik blogai atsiliepia apie savo šeiminką.

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks - didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

Park Florist

MATTHEW MAŽEIKA SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

Visame New Yorke nerasite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncertą, šokius, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.

L. MOLIN - Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 7-1123

D. KLINGA

VERTEJAS IR TAKSŲ
PILDYTOJAS

337 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

EVERGREEN 4-1232

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS,

Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas

36-40 STAGG STREET

BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Lietuviai Kalifornijoje

L. Briedžio nuotrauka

VIRŠUJE: rašytojai: Alė Rūta Nakaitė (dabar gyv. Sacramento, Calif.), Bern. Brazdžionis ir Elena Tumienė — ateitininkų šventėse Los Angeles.

(Atkelta iš 2 psl.)

leido. Daug ir įsėdo - tuščiomis pinigėmis. Pakylame - tiesiog Chicago. Po gerų pusryčių (5 val. ryte) nusileidžiame Chicagoje: brrr... net dantys kalena: šalta, vėjas, aerodromas padengtas geru sprindžiu sniego su vandeniu, ir dar tebedrebia "šlapdriubi". Iš lėktuvo net nosies negalima (nesinori) iškišti. Po valandos, su viršum, - Clevelande: lyja. Pila - "kaip iš maišo". Šalta, neįjauku. Nėra lėktuvų į New Yorką. Mat - šeštadienis. Visi perpildyti. Eilės, eilės, eilės... Net pradedu gailėtis tokiai kelionei žiemos metu pakilęs... Galiausiai pasitaiko lėktuvas į New Yorką. Bet koks? Tarp Clevelando ir New Yorko sustojo šešis kartus. Kaip ir autobusai iš Vilkaviškio į Naumiestį... Bet vis dėlto šeštadienio vakare pasiekiau New Yorką ir dar tą patį vakarą svingingus ir vaisingus Tysliavų Vienybės namus.

Sekančią dieną, sekmadienį, Vienybės koncertas Webster Hall, New Yorke. Čia - kagi... Publikos - gerojai virš tūkstančio. Losangeliečiui - stebuklas, neįprasta... Tokia didelė, lyginant su mūsų nemaža parapijos sale, erdvi salė galima sakyti prisigrūdo pilnutėlė... Kiek čia lietuvių... Kiek daug senų, mielių, pažįstamų veidų - taip maloniai primenančių

senus "mūsų" laikus: pirmiausia per visą salę matau jau besišypsanti mielą kolegą iš Klaipėdos laikų Vladą Barčiauską, paskui taip pat iš Klaipėdos ir Karaliaučiaus laikų bendradarbį Kazį Algenį (neseniai buvęs Los Angeles ir San Francisco), net virš 20 metų nematytą ir negirdėtą "broli" budį (iš jūrų skautų laikų) Jurgį Bagdonavičių, visada senioru užskaitytą laive "Budy" ir paskui "politikos jūroje" mielą klaipėdiškį Martyną Braką, seną prietelių jūrų kapitoną R. Vilčinską, neskiriant jau naujų "giminių", kaip Povilą Jasiukonį (Losangelietį - lietuviško filmo pionierių, laikinai su gyvenimu besigrumiantį kaž kur Atlanto krante) ir daug daug kitų - labai ir nelabai senų pažįstamų ir prietelių. O kiek naujų pažinčių teko padaryti. Buvo net nepatogių momentų, kai mačiau, kad kalbant su vienu - eilėje jau laukia keli kiti, kad per metus žodį kitą - vis apie tą Kaliforniją... Galiausiai, nuo kalbų ir "fundacijų" tiek privargau, kad beveik teko "slėptis"...

Aš nekalbu apie koncerto programą. Programos metu, J. Tysliava teisingai pastebėjo, pristatydamas svečius, kad tokį tolimą kelią atvykau tik tam, kad praleisti kelias valandas su vienybiečiais. Tikrai taip. Kelias buvo netikimas - bet ir vargingas. Bet po tų kelių valandų koncerte - kiekvienam galėjau pasakyti, kad nebesigailėjau nei kelio vargo, nei tollo. Kagi? Danutė Stankaitytė, Algirdas Brazis, Salomėja Valiukienė ir ta "opera viename Vitalio Žukausko asmenyje", pridėdant dar labai sklandžiai programą tvarkiusį aktorių Vytautą Valiuką ir grakščias balerinas - tai toks kolektyvas, apie kurį mes čia Pacifiko krante ir sapnuoti negalime. O publika - kokia puiki lietuviška minia. Gi pabaigai - koks entuziazmas, kai į sceną iššaukiamas svečias iš Lietuvos, neseniai atvykęs į Ameriką Trečioko sūnus, vos 14 metų berniukas, rodos dar dvelkiantis Lietuvos vėju.

Ir kai taip, prisotintas dvasioje, New Yorke (šaltame ir vėjautame) vėl sėdi į lėktuvą, lyg kokių konvejeriu praleidi lietingą Clevelandą, šlapdriubi padengtą Chicago ir smėliu pustomą Las Vegas ir po audringos ir ilgos kelionės vėl išlipi saulėtos Los Angeles aerodrome - tai vistiek pasijunti, kad "namo" grįžai fiziniai silpnėjęs, bet dvasiniai atnaujintas ir dėl to visiems vienybiečiams sakau - iki pasimatymo vėl New Yorke 1961 m. Vienybės jubiliejiname, 75 metų sukakties, - deimantiniame koncerte...

V. Maželio nuotrauka

NEW JERSEY LIETUVIŲ TARYBOS delegacijos dalis pas gubernatorių Meyner Trenton, N. J. Vasario 16 sukakties minėjimo proga gubernatorių Meyner išleido proklamaciją ir paskelbė Lietuvos Respublikos Dieną. Nuotraukoje: (sėdi) J. Trečiokienė, gubernatorių Meyner, Iz. Dilienė. Stovi: dr. P. Jankauskas, adv. Salvėst Silvestravičius, New Jersey Lietuvių Tarybos pirmininkas.

Jono Budrio padėka

Sausio 16 d., specialus komitetas iš organizacijų atstovų ir keli šimtai bičiulių, suruošė man New Yorke mano 70 metų gimtadienio minėjimą.

Iškilminga to parengimo rimtis, nepaprastai draugiški žodžiai, dovanos ir sveikinimai savo šiluma, sužadino mane.

Deja, nepajėgiu kiekvienam asmeniškai padėkoti už atsiųstus sveikinimus, tad noriu prašyti lietuvių spaudos pagelbos.

Visų pirmiausia mano nuoširdi padėka priklauso laikraščių redaktoriams ir jų bendradarbiams, kurie taip gražiai apibūdino jubiliejų ir po to aprašė jį.

Esu nepaprastai dėkingas Organizacijų Komitetui, kuriam taip energingai ir sumaniai vadovavo Liet. Bendruomenės Tarybos pirmininkas p. Jonas Šlepetys ir kuriam lygiai nuoširdžiai talkininkavo didelis burių visuomenininkų.

Esu dėkingas visoms mane sveikintiems organizacijoms, tiek J. A. Valstybėse, tiek kitose pasaulio dalyse ir keliems šimtams atskirų asmenų, kurie nepagalėjo man geriausių linkėjimų ir komplimentų.

Pagaliau esu nepaprastai dėkingas L. L. Komiteto Pirmininkui p. Vaclovui

Sidzikauskui, kuris šiltais žodžiais atvaizdavo mano pastangas Lietuvos labui.

Aišku, gilų dėkingumą jaučių visoms mieloms Ponios paruošusioms vaišes, papuošusioms salę ir stalus.

Mūsų ateitis - jaunuomenė visuomet yra brangi mano širdžiai - jų prisidėjimą didžiai vertinu.

Brangūs draugiški ryšiai su visuomene parodyti per minėjimą niekuomet neįsis iš mano atminties. Ačiū ir ačiū visiems.

Su gilia pagarba,

JONAS BUDRYS

JOSEPH ANDRUSIS INSURANCE

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

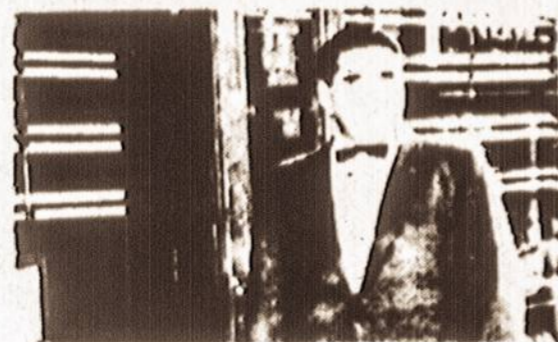
HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE
Woodhaven, 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477
Kasdien 9 val. ryto iki 9 v. v.
Sėkm. 1 val. p. p. iki 5 v. vak.

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE
PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-9519

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE

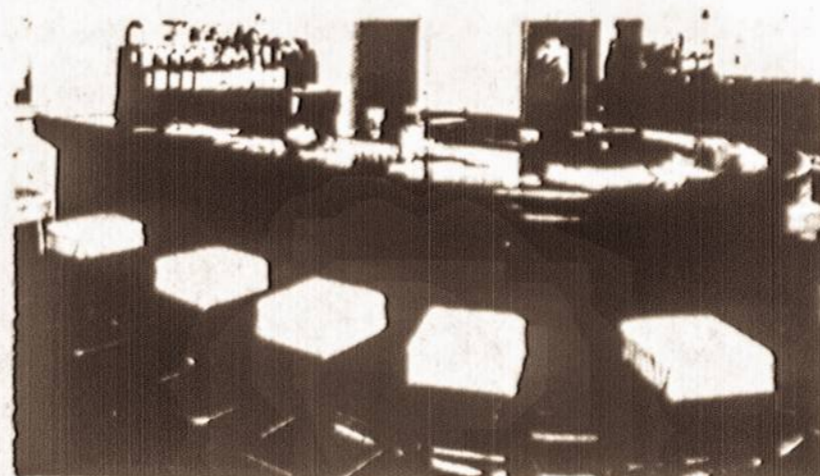
ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAIN 4-6400
700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VALLEY Stream 5-0783

- BULGLARY - COMPENSATION -
HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

Festival RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEFONIS, Savininkas

40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
- salė susirinkimams -
vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams
NEMOKAMAI

Norintieji įsigyti skanių lietuviškų produktų
**LIETUVIŠKOS DUONOS,
LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ -**

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

J. Tyslavos, Jr. nuotrauka
Pereitą sekmadienį, Vasario 16 minėjime, New
Yorke, jie surado tokią vietą, iš kur matos visas
svietas.

NEGAILĖKIME MŪSŲ DRAUGAMS INFORMACIJŲ APIE LIETUVĄ

Daugeliui nežinoma, kad Lietuva ir lietuviai domisi didokais skaičiais kitataučių ir ypač: lietuvių kilmės amerikiečių. Tuoj buvo ištikinta paskelbus PASAULIO LIETUVIŲ ŽYNYNĄ — LITHUANIAN WORLD DIRECTORY kelis kartus The New York Times Book Review skyriuje. Tarpe užsisakiusių atsirado nemažas skaičius lietuvių visuomenei nežinomų profesionalų ir net universitetų profesorių,

kurie pasisakė, kad jų tėvai ar protėviai buvo kilę iš Lietuvos, todėl ir jie patys apie Lietuvą ir lietuvius įdomėjasi.

Pastaruoju metu netikėtai atėjo keletas užsakymų iš kitataučių ryšium su Vasario 16-sios švente. Būtų labai gražu, jei rengėjai nepagalėtų Lietuvai draugiškus kitataučius apdovanoję angliška literatūra apie Lietuvą neužmiršdami ir LITHUA-

NIAN WORLD DIRECTORY. Šis yra vėliausias leidinys apie Lietuvą ir lietuvius, gražiai tūstas ir su gausiomis informacijomis (464 pusl.) bei skoningomis iliustracijomis, todėl tinka kaip dovana kiekvienam. Šį leidinį galima įsigyti už \$3.50 pas platintojus arba tiesiai iš redaktoriaus: Mr. A. Simutis, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

JIEVAI PAKNIENEI, Jurgio, Stepo t: Jono Paknių motinai, padaryta vidurių operacija. Sveiksta.

SKAITYTOJAI!

Remkite tuos biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje, nes jie tuo remia jūsų laikraštį.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

Tiesiog iš Lenkijos
IMPORTUOTOS
skaniausios sriubos

FIRMOS "CRACOVIA"
• GRYBINE 29 centai už • RUKŠTYNIŲ
• BARŠČIŲ 6 pakelius • ŽIRNINĖ
• DARŽOVINĖ

Reikalaukite importuotų sriubų iš Lenkijos pas savo krautuvninkus. Per vietinį distributorių rašykite:

ORSUM CO., Inc., NEW YORK 7, N. Y.

SIUNTINIAI SIUNČIAMĖ I SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

Pasinaudok patikimu kruopščiu ir greitai mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9 - 6;
Sėkmadieniais nuo 9 - 4.

Licensed by USSR
Tel. CHelsea 3-2583

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWer 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWNsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA, 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkina. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike 7 - 12 dienų). Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas patikimos rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1809

MINĖJIMAS GREAT NECKE

Great Necko Apylinkės Valdyba vasario 20 (šeštadienį), 6 val. 30 min. ruošia Vasario 16 minėjimą. Minėjimas vyks Kasmočių salėje (Steamboat Inn), 89 Steamboat Road, Great Neck, N. Y.

Valdyba kviečia visus Great Necke ir apylinkėse gyvenančius lietuvius dalyvauti.

Programa: Great Necko Apylinkės buvusio pirmininko Igno Kazlausko paskaita. Deklamacijos atliekamos vietos jaunimo. Operetės choras, vedamas muz. Mykolo Cibo.

Vasario 16 progą, sekančią dieną, vasario 21 (sekmadienį) 12 val. 30 min. St. Aloysius bažnyčioje bus atlaikytos mišios už žuvusius ir kenčiančius dėl Lietuvos laisvės.

Brinkta naujoji Lietuvių Bendruomenės Great Necko Apylinkės Valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė sekančiai: Pirmininkas — Henrikas Miklas, Vice-pirmininkas — Antanas Steponavičius, Išdinininkas — Petras Povilaitis ir Sekretorius — Juozas Kasuba.

IEŠKOMI

Adamavičienė — Sabaliauskaitė, Elena, vyras Adamavičius, Petras, ir sūnus Vaclovas, gyvena Port Henry, N. Y.

Aldonis, Algirdas, Motiejus sūnus, iš Alytaus

Burba, Aleksandras, ir žmona Dancijonaitė, Vilė, gyvena Brazilijoje

Dravdzik, Liudvikas, ir Dravdzikaitė, Felicija

Latisauskienė-Mockevičiūtė, Ursulė, ir jos sesuo Mockevičiūtė, Katarina, Antano dukterys, iš Gastilony km., Rumšiškių par.

Macevičius, Juozas, Juozo sūnus, iš Skuodo val., gyvena Kanadoje

Makutėnas, Juozas, Kazio sūnus

Marcinkevičiūtė, Julė, Juozo dukterė, iš Kražių m., Raseinių ap., ištekejusi, bet vyro pavardė nežinoma

Mockevičiūtė, Katarina, ir jos sesuo Latisauskienė, Ursulė, Antano dukterys, iš Gastilony km., Rumšiškių par.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

KLAUSKITE PATYS SAVES

I žemiau pateiktus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums siunčiant

DOVANŲ PAKETUS I U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėzes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus TAIP i visus aukščiau pateiktus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MARket 3-1968

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

390 W. Broadway
BOSTON 27, MASS.
ANDrew 8-8764

1313 Addison Rd.
Superior Ave. & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURG 22, PA.
GRant 1-3712

SIŪSKITE JŪSŲ PAKETUS TUOJAU MUMS
MES JUOS IŠSIŪSIME GREIČIAU

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius (SSSR ir Lietuvą)

Licensed by USSR

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE

Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET

Tel. MI 2-1681 ir Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 - 6, šventad. ir sekm. nuo 9 - 4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

11601 JOS. CAMPAU AVE.
DETROIT 12, MICH.
TOWNsend 8-0298

651 ALBANY AVENUE
HARTFORD 6, CONN.
CHapel 7-5164

832 NORTH 7th STREET
PHILADELPHIA 23, PA.
WALnut 3-1747

107 SO. VERMONT AVE
LOS ANGELES 4, CALIF
DUNkirk 5-6550

241 N. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILL.
HUMBoldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS
COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS
385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

LIETUVIŲ NAUJAI ATIDARYTAS
60th STREET BAR
Restoranas - Cocktail Lounge
60-02 COOPER AVE. BROOKLYN 27, N. Y.
(Trikampis: 80th Ave. Cooper Ave. ir 60th St.)
Telefonas: EVergreen 2-9086
ALFONSAS VOLODKVIČIUS, SAV.
Importuoti ir vietiniai gėrimai
Draugiškas patarnavimas.

Didžiausia paminklų gamybos
įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas
3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarscreat 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI - PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1001 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 14, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME
ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Trys aukštai didžiausiam baldų ir lovų pasirinkimui.
Vertingos dovanos naujiems klientams.

Telefonas APPLegate 7-8802

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APPLegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

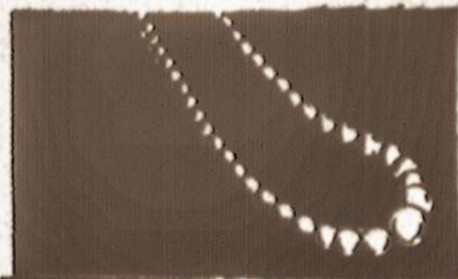
DABAR JŪS GALITE aplankyti savo gimines LIETUVOJE

ir kitas U.S.S.R. vietas
pavieniai ir grupėmis.
Tūkstančiai pasitenki-
kusių lankytojų sako
apie darbingumą
Cosmos Travel Bureau
Inc., New York
kuris tvarkė jų keliones
į (vairias Sovietų Są-
jungos dalis.

Mes padedam Jums
sutvarkyti vizų ir
kelionių reikalus.
Informacijų dėl vizų
reikalavimų ir rezerva-
cijų, prašome rašyti ar
kreipkitės

Cosmos Travel Bureau, Inc.

45 WEST 45th STREET
NEW YORK CITY, N. Y.
Tel. CI 5-7711
COSMOS padeda keliau-
tojams jau nuo 1898.

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės
dovanos vyrams ir moterims
prieinamomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31
Ave. Northern Blvd. IND
subway iki Roosevelt Av.
IRT iki 74 St. Port Bus
iki 31 Avenue.

Didesni dividendai priešaky

TOTAL ANTICIPATED DIVIDEND **3 3/4%*** A YEAR

Paskutinis Dividendas **3 1/2%** (metus)

Dividendai išmokami 4 kartus (metus
nuo depozito dienos)

THE Kings County SAVINGS BANK

1860-----1960
ŠIMTO METŲ PATARNAVIMAS TAUOYTOJAMS
135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
(vairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai
GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimų patalpos nemokamai.

SPAUDOS KIOSKAS

Visais reikalais kreipiamas į klubo
reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITĮ. Tel. EV 4-9672
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAI DOTUVINIAI PIETŪS

VIENYBĖ

Dr. M. Zukauskienė, telefonu priima biljetų užsakymus į pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertą su Symphony of the Air, įvykstantį Town Hall New Yorke, sekmadienį, kovo 6 d. 2:30 v. po pietų. Dr. Zukauskienės telefonas Evergreen 4-2623.

Prof. St. Kairys, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto signataras, yra lengvai susirgęs ir gydosi namie. Dėl to negalėjo dalyvauti ir Vasario 16 minėjime.

J. Bagdžiūnas Borden, advokatas, žinomas veikėjas, šią savaitę apleidžia St. James ligoninę, Chicago Heights, Ill., kur jam buvo padaryta gana sunki tulžies operacija.

John Juknis, New Yorke miesto detektyvas, 29 m. amžiaus, už nuopelnus tarnyboje, buvo viršininkų pagerbtas.

R. Svalbonas, vietos bendruomenės veikėjas, mūsų skaitytojas, jau mėnuo kaip serga namie ir tebėra gydytojo priežiūroje. Draugai linki jam greičiau pasveikti.

Ona Norkienė, ilgametė mūsų skaitytoja, išskrido į St. Petersburg, Floridoje, kur gyvena dukterė ir žentas. Norkienė žada grįžti į Brooklyną pavasarį.

Antanas Varnas, Demokratų partijos lietuvių diviziono pirmininkas, New Yorke Lietuvių Tarybos pirmininkas, ryšium su Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimu, gavo idomų laišką iš senatoriaus Stuart Symington (iš Missouri).

Edv. Sniečkus su žmona Joana pereitą šeštadienį Aromiskių patalpose turėjo savo trečiojo sūnaus Povilo krikštynas.

Alice Lukas ir Mildred Mitchell buvo nuvykusios į Waterbury, Conn., kur dalyvavo savo giminaičio Juozo Čėsnos laidotuvėse. Velionis buvo apie 65 metų, įžymus biznierių.

R. Ambrozaitis, prieš metus laiko sunkiai sirgęs ir buvęs paraližuotas, pasidavė į ligoninę sveikatai patikrinti. Žada netrukus grįžti namo.

Stephen T. Aromiskis, Stepono ir Olgos Aromiskių sūnus, gavo mokslo diplomą ir visas kitas teises, reikalingas laidotuvių direktoriaus praktikai.

Ruth Klimienė iš Oceanside, L. I., Trans Caribbean Airways tarnautojo Edvardo Klimo našlė, gavo teismo pripažinimą išmokėti 30,000 dolerių atlyginimo. E. Klimas, 35 m. amžiaus, mirė širdies liga 1956 m. Draudimo bendrovė bylą apeliavo.

PIANISTAS ANDRIUS KUPREVIČIUS apie kurį Clevelando Simfonijos Orkestro nariai pereitą pirmadienį gastroliavę Carnegie Hall, New Yorke, pareiškė: "He is a great pianist". Mes lietuviai, turėsime progos pasididžiuoti jo dideliu talentu kovo 6 d., kai įvyks Kuprevičiaus koncertas su Symphony of the Air, kurį diriguos vienas iš žymiausių mūsų muzikų Vytautas Marijošius.

Kuprevičius...

(Atkelta iš 7 psl.)

profesinis iškilimas yra viena iš pagrindinių priemonių atsispirti prieš viską niveliuojančio konformistinio šių dienų gyvenimo srovę, ir vienas iš būdų išlaikyti svetimųjų jūroje mūsų tautos savitą veidą ir dvasią.

- O išeivijos masės ar pakankamai respekto skiria, jūsų nuomone, kultūriniais reikalais, palyginus su jos respektu visuomeninei bei politinei veiklai?

- Mūsų spauda yra neginčijamas svarbiausias kultūrinio gyvenimo reiškinys. Ir juo daugiau spaudos skiltyse bus dėmesio kultūriniais pasireiškimams, juo daugiau komentarų, kritikos ir paskatinimo, tuo daugiau susidomėjimo, respekto ir atgarsio galima tikėtis plačiuose lietuvių išeivijos sluogsiuose.

- Dar vienas ir paskutinis klausimas specialiai newjorkiečiams: ką jūs galėtumėte apie kovo 6 d. koncertą Town Hall pasakyti?

- Nuoširdžiai džiaugiuosi, turėsiąs galimybę, po kelių metų pertraukos, vėl pasirodyti New Yorke padangėje. Maloniai prisimenu šiltą ir širdingą sutikimą mano ankstybesnių pasirodymų progomis.

Malonu man, kad teks atnaujinti dar lietuvoje užmegstus sceninio bendradarbiavimo ryšius su mūsų visų gerbiama ir vertinamu menininku Vytautu Marijošium.

Jaučiu norą šia proga pareikšti padėką p. V. Tysliavieni už vertingą talkininkavimą, o taip pat ir New Yorke lietuvių kolonijos visuomenininkams, kurių pritarimu ir bendradarbiavimo dėka šis koncertas žada būti visų bendra ir maloni šventė...

DR. D. KRIVICKAS laike savo kalbos, Vasario 16 minėjime, pereitą sekmadienį, New Yorke.

J. Tyslavos, Jr. nuotraukos JADVYGOS MATULAITIENĖS vadovaujami šokėjai bei šokėjos pereitą sekmadienį Webster Hall, New Yorke, įvykusiame Vasario 16 minėjimo programoje.